DIREKT AKTION

NUMMER 3–4/2002 (33–34) 20 KR

SYNDIKALISTISKA UNGDOMSFÖRBUNDET

SUF 10 ÅR!

GAMLA KIDSEN I DIN KOMMUN - SHARIALAGARNAS KONSEKVENSER - MOTSTÅNDET I ARGENTINA - THE ARK - PALESTINA - RECENSIONER

Redaktionen säger sitt:

Bekämpa humanismen!

Humanism är ett begrepp alla gillar: liberaler, socialdemokrater och högerkristna, alla vill de vara humanister. Så även en del frihetliga socialister, men är det verkligen ett begrepp vi borde ta till oss? Nej, det vore felaktigt av flera anledningar, inte bara för att det, uppenbarligen, är ett så fantastiskt innehållslöst begrepp att vem som helst kan ta det till sig. På ytan verkar det fint och trevligt, att bry sig om människan kan ju aldrig vara fel?

Vilken människa är det då humanismen fokuserar på? Det är inte människan som biologisk eller social varelse som sätts i centrum utan den mänskliga individen. Inte nog med det, människan, den enskilda individen, anses ha ett värde i sig, frikopplat från allt annat. Detta är för oss som socialister djupt problematiskt av flertalet anledningar. Människan kan inte, som humanismen försöker, på något sätt friställas från sin sociala roll. Lika lite kan vi betraktas som frikopplade från våra biologiska grundförutsättningar. Detta bör inte missförstås; utöver att vi har en rad behov och reflexer som vi har obefintlig eller endast marginell kontroll över avses i detta fall ingenting.

Humanismen sägs sätta människan själv i centrum, den vägrar att betrakta människan som medel och ser henne istället som mål. Men människan kan aldrig vara ett mål i sig, det leder bara till en statisk syn på vår art. I humanisternas sagovärld är människan evig, såväl biologiskt som beteendemässigt är vi eviga. Att de dessutom tänker sig människors beteende som friställt den sociala omgivningen är naturligtvis fullständigt historielöst. Allt detta är naturligtvis rent nonsens men det fyller vissa ideologiska syften. Humanismen söker dölja de grundläggande och olösliga konflikter som genomsyrar hela det kapitalistiska samhället, främst klasskampen, och försöker få det att framstå som att det skulle existera något gemensamt, "mänskligt", intresse. Vårt mål som socialister är arbetarklassen, inte "människan".

Om vi lever tillräckligt länge, evolutionen är som bekant en långsam process, alltså om vi inte utrotas av naturkrafter utom vår kontroll eller oförmåga att behärska naturen så kommer vi att upphöra att vara Homo sapiens sapiens. Detta på samma sätt som vi tidigare gick ifrån att vara Homo erectus till att vara Homo sapiens. Frågan är väl närmast om inte det är en process som borde påskyndas.

Människan är en förlegad ras. Av de livsbetingelser våra genetiskt identiska förfäder levde under för 10 000 år sedan återstår mycket lite. Ändå är vi i stort sett identiska.

En annan, och i vår dagliga verksamhet viktigare fråga, är frågan om huruvida vi bör tala om individen. Finns det någon plats för individen, frikopplad från sitt sociala och biologiska arv, och i så fall vilken i vår politiska analys? Svaret kan inte gärna bli något annat än ett rungande nej. Det individuella perspektivet bidrar inte till någon ökad förståelse vare sig för hur kapitalismen fungerar eller för hur den bör bekämpas. Tvärtom fördunklar det endast analysen.

Historien skapar själv de personligheter den behöver, och ingen är oersättlig. Enskilda personers inflytande på historien är marginell, för att inte säga obefintlig. Omfattande inverkan på samhällsutvecklingen har endast sociala grupper. Den enda grupp som under kapitalismen har möjlighet att verkligen förändra samhällets bas, produktionssättet, är arbetarklassen. ERIK MELLSJÖ

Det här vill Syndikalistiska Ungdomsförbundet

SUF är inte ett politiskt ungdomsförbund bland alla andra. Vi vill inte ha makten, vi tycker inte heller att det är fel makthavare som styr. Vi vill inte ha några makthavare överhuvudtaget.

Vi vill ha ett samhälle där alla har makten över sina egna liv och över det gemensamma samhället. Vi bedriver vår kamp på skolor, gator, bostadsområden och arbetsplatser.

Alla människor är lika mycket värda. Därför jobbar vi mot patriarkatet och sexismen, och mot rasismen och fascismen. Kapitalismen tjänar på att splittra arbetarklassen och få oss att strida inbördes. Därför understöds rasismen och sexismen på olika sätt av borgarklassen.

Kapitalismen är det ekonomiska system som gör de rika rikare, och de fattiga ännu fattigare. Det finns vissa, borgarklassen, som tjänar pengar och får makt bara genom att äga arbetsplatserna, bankerna och bostäderna. De lever på räntor, hyror och överskottet från det vi, arbetarklassen, producerar.

Istället för detta orättvisa och i längden ohållbara system vill syndikalismen skapa ett frihetligt socialistiskt samhälle utan klassklyftor och orättvisor.

Kapitalismen är ett djupt odemokratiskt system. Det påstås att staten består av folket, och att folket, genom att rösta vart fjärde år, skulle styra staten. Det är inte sant. Det är pengar som styr staten och samhället, liksom pengar styr resten av våra liv. Staten är inte vår, utan kapitalets.

Syndikalismen kräver kompromisslöst varje människas rätt till frihet. Kampen för frihet och rättvisa är klasskampen. De som äger arbetsplatserna, borgarna, vill fortsätta leva och frodas under vårt slit. Men vi kämpar för vår frihet och därför arbetar vi bland annat fackligt, där konflikten är tydlig - arbetare mot arbetsköpare.

Vår kampmetod kallas direkt aktion, och betyder handling utan ombud. Besluten tas av dem som berörs, och kampen måste föras av vanliga människor här och nu.

Direkt Aktion är Syndikalistiska Ungdomsförbundets tidning, och ges ut av Kulturföreningen Direkt Aktion. Ansvarig utgivare är Olle Svensson. I redaktionen: Josefin Andersson, Anders Böttinger, Daniel Terdell, Karin Nyman, Olle Svensson och Liselott Wikforss.
Direkt Aktion, Box 6507, 113 83 Stockholm. Telefon: 08-673 11 15. www.motkraft.net/direktaktion. direkt.aktion@suf.cc
Att prenumerera kostar 80 kr för 5 nummer. Stödprenumeration 150 kr. Sätt in på Kulturföreningens PG: 64 99 67-7. ISSN 1403-381X. Tryckt på Federativs tryckeri.

Big Janne 100 dagar

Vilken show hörni!!! Vilket drama, vilket skådespel! Alltså det var ju lite långrandigt och så, men i alla fall, klart underhållande. Valet alltså. Och vilket extranummer, miljöpartiet som inte alls kom till sin rätt under själva rörelsen bjöd på en riktig solokavalkad, precis när alla trodde att föreställningen var över för den här gången.

Det här är vår demokrati. Nu skulle vi rösta, en enda gång för de närmaste fyra åren, och det här spektaklet var presentationen av de liggande förslagen! Hur någon kan sätta ens ett uns tilltro till parlamentarismen efter att ha följt senaste valrörelsen går helt över mitt förstånd. Det var en kuliss, en show. Till exempel frågan om språktest. Ja, jag vet att ni spyr när ni hör ordet, men frågan är ju; hur kan man diskutera något så fullkomligt irrelevant som ett språktest för medborgarskap, när det i samma rapport också låg ett förslag om att ge s.k. gästarbetare andra och sämre rättigheter än folk med permanent uppehållstillstånd.

Alltså: ska vi diskutera om ett prov (som i och för sig kommer att kosta pengar och inte fyller någon funktion) eller ska vi diskutera frågan om alla människors lika värde och rättigheter (som ärhelt jävla grundläggande)? Resten av valrörelsen gick åt till att diskutera om Janne gjorde rätt eller fel, och om Pinochet var konservativ eller liberal. Men om man nu insett att de riktiga makthavarna, de sitter inte i Sveriges riksdag, då kan man ju ha överseende med att man blir förd bakom ljuset, och i stället njuta av showen.

Till nästa gång kan vi väl spärra in alla politiker i Riksdagshuset 100 dagar innan valet. Ett gäng dolda kameror, Janne Josefsson som programledare, rätt ut på TV 3, reklamfinansierat. En i taget röstas ut av deltagarna och befolkningen och den som är kvar blir lucia. Ja, ungefär som valet 2002 alltså, lika underhållande fast mycket billigare. KARIN NYMAN

Rojalister och nazister

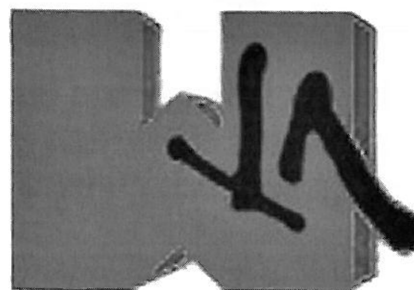
När den lokala SUF-klubben anordnade en parkfest mot kungens besök i Tyresö var det många som blev upprörda. SSU lovade att bjuda på prinsesstårta och bedyrade att "trots att vi inte är för en monarki accepterar vi samhällets spelregler". Dessa spelregler går tydligen ut på att hylla orättvisor och odemokratiska inslag istället för att protestera. Plötsligt så verkar det inte längre konstigt att sossarna delade ut rosor till polisen efter deras härjningar under EU-toppmötet…

Nazisterna har alltid haft en stor uppfinningsrikedom när det gäller nyheter om sina egna aktiviteter. Men priset går nog till Nationaldemokraterna efter att de attackerat en antirasistisk demonstration i Haninge utanför Stockholm. Det lilla gänget skinnskallar och ND-politiker bussades bort av polisen, men på ND:s hemsida heter det att de "tilläts dock inte lämna platsen själva av polisen då det fortfarande existerade en hotbild från kommunisterna, men kunde i lugn och ro åka från Haninge i en särskilt abonnerad buss för ändamålet." CHRISTIAN TENGBLAD

MTV dissar Public Enemy

Styrelsen för MTV i USA har meddelat det legendariska hiphop-bandet Public Enemy att videon till deras nya singel "Gotta Give the Peeps What They Need" är bannlyst från kanalen. Anledningen är att refrängen i låten innehåller meningen "Free Mumia and H Rap Brown", ett budskap som MTV uppenbarligen inte kunde tolerera.

Musikkanalen menar att man kan tänka sig ändra på sitt beslut om Public Enemy tar bort hela refrängen, något bandet knappast kunde tänka sig gå med på. Ironiskt nog hade MTV bara en kort tid tidigare i en lång artikel på sin hemsida hyllat just den låten som "ännu ett exempel på Public Enemys banbrytande arbete". MIKAEL ALTEMARK

MUSIC CENSORVISION

Innehåll Direkt Aktion 3–4/2002

The Ark och känslorna

The Ark behöver nog ingen närmare presentation. Efter att ha spelat tillsammans i 10 år utan att få någon nämnvärd uppmärksamhet slog de plötsligt igenom och numera kommer ingen undan deras glammiga poplåtar.

Lagom till släppet av senaste skivan "In lust we trust" gjorde de stor skandal genom att dissa politiskt korrekta vänsterband som Doktor Kosmos och The international noise Conspiracy (vilket upprörde nöjesjournalisterna mycket mer än de förolämpade banden själva). "The Ark har blivit politiska" löd en rubrik.

Politiska på vilket sätt? Tillhörande vilken ideologi? Direkt Aktion träffade sångaren och textförfattaren Ola Salo och gitarristen Martin Axén för en intervju.

Har ni blivit politiska?

– Vi *är* politiska! Det är väl uppenbart, även om det kanske inte är politik i traditionell betydelse, svarar Ola. Vi skriver ju om samhället, och hur vi tycker det borde förändras. Och att vi inte uttrycker oss i traditionella politiska termer, det är ju ointressant.

Folk verkar bli ganska provocerade av er, upplever ni det så?

– Det kom ju inte som en chock precis, att det fanns människor som inte gillar killar som klär sig lite annorlunda och uttalar sig positivt om homo- och bisexualitet... svarar Ola.

Men händer det inte att ni säger saker bara för att provocera?

– Vi provocerar inte för provocerandets skull, utan vi provocerar i de fall där det finns en anledning att göra det, svarar Martin. För vi är ju intresserade av att väcka känslor och skapa debatt.

– Jag kan absolut tycka att det finns något positivt i att provocera mer för sakens skull, men det gör inte vi. Vi säger bara saker som vi menar till 100 %, säger Ola. Men det är skönt att det finns folk som provocerar.

Det som verkar provocera mest är att ni sjunger så mycket om sex. Är inte det konstigt med tanke på att rock alltid har förknippats med sex?

– Vi skriver låtar om hur man kan bli friare och lyckligare som människa... och en sak som gör en ofri och olycklig är just fördomar som homofobi. Så det ämnet behandlar vi ju rätt mycket. Samtidigt hakar folk upp sig på det extra mycket för att det fortfarande är kontroversiellt, samhället är ju homofobiskt. Visst handlar rockmusik mycket om sex, men när det gäller homosexualitet, eller gränslös sexualitet, är vi ganska ensamma att skriva om det. Rockmusiken är i all sin vildhet ändå en väldigt konservativ uttrycksform, säger Ola.

– Sedan tror jag också det kan röra sig om smärre missförstånd, för vi skriver ju om kroppens frigörelse, att man ska känna efter i kroppen vad som är rätt, och så vidare. Och många uppfattar det nog som att det ligger på ett sexuellt plan, säger Martin.

– Och det är ju också ganska intressant, att så fort man talar om att "kroppen vill något", så uppfattar folk det som att det handlar om sex. Det har ju sin grund i den gamla idén om en tudelning mellan kropp och själ, som är närstan som ett idémässigt grundskott i vår kultur. Men det är nog i grunden en felaktig tanke. Det går inte att dra en klar gräns mellan kropp och själ. För mig är tillvaron psykosomatisk, menar Ola. Sen gammalt skyller vi alla tankar, som vi inte kan stå för, på kroppen, och ser den som något lågt, något djuriskt. Medan vårt medvetande anses som fint, det som gör oss till människor. Vi håller inte med om det. Sedan talar vi också mycket om lust. Och det är inte heller alltid fråga om sexuell lust, utan i vidare bemärkelse, livsglädje.

Ni talar mycket om känslor. Men hur kan man komma nånstans utan rationella argument? Jag kan ju inte övertyga andra genom att säga "jo men jag känner att vi nog bör..." göra en aktion till exempel?

– Jo, jag tror väldigt starkt på människors magkänsla. Jag tror magkänslan leder en till bra beslut. Jag tror på intuition, att vi tar in en massa intryck som undermedvetet bearbetas, och ger en känsla. Ibland är det rätta något man inte hade kunnat tänka ut logiskt, säger Ola.

Ja, det må så vara, men det kan jag ju inte övertyga andra med.

– Det finns ju inget bättre sätt att övertyga andra än att få dem att tro att man mår bättre än dem. De enda människor som nånsin fått mig att ändra mig är folk som verkat ha det bra. Det bästa sättet att förändra nazister till exempel tror jag inte är att övertyga dem om att man själv har bättre åsikter, utan att få dem att inse att man har

roligare än dem. För det finns ju inga människor som inte vill ha roligt, svarar Ola.

Men om man till exempel ska fatta ett beslut, ska man då låta den som mår bäst bestämma, för att hon har de sundaste känslorna?

– Men det är ju det vi sysslar med konstant i bandet, sitter och diskuterar våra magkänslor, och argumenterar utifrån dem. För det är väldigt lätt att man förlorar kontakten med sin magkänsla, svarar Ola.

Menar ni alltså att det inte finns *några* tillfällen då man måste ta till logiska resonemang?

– Jovisst, ibland måste man upprätta en lustkalkyl. Förmågan att ibland åsidosätta impulser och känslor, är ju grunden till civilisationen. Man får tänka lite långsiktigt ibland. "Om vi gör så här och så här och kompromissar och samarbetar kan vi få ännu mer lust." Men vad vet vi? Vi kan ju inte sitta här och hitta på en ny världsordning.

Nej, men om du säger såna där flummiga saker får du ju förklara dem också.

– Det är inte särskilt flummigt. Du tycker väl inte att känslan av att vara kär är flummig? utbrister Ola.

Jo, det gör jag!

– Med flummig menar jag otydlig och...

– Det här är ingen lösning på världsproblemen, men jag tror att beslut blir bättre om de fattas med känslor, avbryter Martin.

– Det finns ju inget fel i att argumentera, men för att förstå andra måste man ju först förstå sig själv. Innan du börjar argumentera för något måste du ju vara klar över dina egna känslor, säger Ola.

Men tillbaka till politiken, vad har ni för politisk ståndpunkt?

– Vi är ju inte bundna till något parti, eller någon traditionell politisk inriktning. Däremot vill vi ju lyfta fram grundläggande frågor, värderingar. Jag tror alldeles säkert att om fler människor hade bättre relationer till sig själva och sina känslor, skulle det inte finnas lika många politiska problem. Människor som beter sig väldigt egoistiskt, tror jag gör det som någon sorts hämnd, för att de är sårade själva, säger Ola.

– Varje människa har en nazist inom sig. Och det är den delen av människan som är rädd för sina känslor.

Ola och Leari upprättar lustkalkyler.

Tar ni ställning i och med er musik?

– Jag tänker att vi skriver låtar som hjälper de som har det motigt för att de inte passar in i normen... att vi stödjer dem, säger Martin.

– Vi har ju skrivit låtar om homosexuellas rätt till adoption, "The father of a son" till exempel, och en annan om skönhetsideal, säger Ola. Det är fråga som vi ville ta upp, för samtidigt som vi blir mer öppna, och samhället mer mångfasetterat, så blir samtidigt tron på skönhetsideal bara starkare och starkare. Ätstörningar och anorexi är ju en folksjukdom. Jag inser att jag nästan inte känner en person som inte har haft ätstörningar. Alla ideal, det är äckligt, det är någonting som gör att man inte längre kan se vad som är vackert. Det som är vackert i tillvaron är ju mångfalden, det unika, svarar Ola.

– Och alla skönhetsoperationer. Det är mer legitimt nu, att gå och "rätta till". Det är konstigt, för samtidigt som samhället blir mer tolerant, blir det mer inskränkt. Det är en viktig fråga. Man måste ha rätt till sin egen uppfattning om vad skönhet är, man måste ha rätt att älska sig själv som man är, svarar Martin.

– I låten "Beauty is the beast" skriver vi att skönhetsidealen är de mest avskyvärda av alla mänskliga uppfinningar. Och det kan man ju tycka är lite att ta i, men dyrkan av skönhetsideal leder till ren och skär ondska. I nazityskland var skönhetsidealen centrala, säger Ola.

– Och med tanke på all den skada som skönhetsidealen orsakat är de konstigt att de fortfarande får ta så mycket plats, i alla tidningar till exempel, säger Martin.

– Ja, och det är väldigt konstigt, för på nästa sida är rubriken "så får du inre frid". Två totalt motverkande idéer, sida vid sida. Det är en uppenbar absurditet.

Men är ni inte kritiska till själva systemet? Är det bara människors inskränkthet som leder till politiska problem?

– Jag kan inte säga att jag sitter inne på en bättre lösning. Däremot så är jag övertygad om att den politiska strukturen skulle kunna användas bättre, säger Ola.

– Jag personligen känner att höger-vänsterskalan är förlegad, säger Martin. Det känns inte som om samhället har behov av sånt tänkande längre.

Hur skulle man tänka istället?

– Jag tycker att partier låser in sig i att tycka på ett visst sätt för att de är antingen höger eller vänster, säger Martin.

– Ja, och debatten blir ofta en fråga om att tycka att den andre har fel, snarare än att ha en egen lösning. Ingen skulle någonsin i en politisk debatt erkänna att man har fel, att den andre hade rätt, även om den skulle känna jättestarkt att det faktiskt var så, säger Ola.

– Jag känner att alla såna där partidebatter, de ger ingenting, för alla är så inskränkta och helt inriktade på vad de ska tycka. Speciellt höger-vänster, säger Martin.

– Jag tycker också att det är fel att partierna är så utopistiska, att de vet så precis hur det ideala samhället ska vara. Jag tror inte man kan veta det, säger Ola.

Många band knäcks ju av framgången. Ni är inte rädda att det ska hända er?

– Jo. Det är man väldigt rädd för. Det är väldigt tydligt varför band knäcks av framgång. Det är väldigt påfrestande att vara så påpassad, säger Ola. Men det som gör att man klarar det är att man har vänner som är i samma situation. När man är flavour of the month och hyllad så talar det ju väldigt mycket till de delar av ens självbild som kanske är lite mer idealiserad. Och lyssnar man för mycket på det så blir man ju beroende av vara upplyft för att försöka behålla den där idealiserade självbilden som inte riktigt är en själv.

– Det är skönt att vi byggt bandet på vänskap, att vi känner varandra så väl, och är bästa vänner, säger Martin.

– Om nån av oss skulle bli berusad av kändisskapet skulle de andra direkt ta ner honom på jorden igen, menar Ola. Det skulle vara otroligt tragiskt och meningslöst att ha pengar och status men i alla fall vara olycklig. Det är ju pinsamt när folk försöker manifestera att de är lyckliga när det är så uppenbart att de är olyckliga.

– Fast nu kanske det låter som att vi sitter inne på alla lösningar och mår skitbra, men så får ni inte tolka det. Vi spelar för att peppa oss själva också, säger Martin.

– Våra låtar handlar om politik på mikroplanet. Vi vill peppa folk att stå för sina åsikter oavsett vad de har för åsikter... Men jag har väl i och för sig svårt att tro att man kan känna sig peppad av våra låtar om man är kristdemokrat eller nazist, säger Ola. Eftersom vår musik handlar om att vara öppen och nyfiken och tolerant, vore det ju ganska konstigt om jag skulle sitta här och diktera vad man ska tänka. ⍟

"Jag tycker det är fel att partierna är så utopistiska, att de vet så precis hur det ideala samhället ska vara. Jag tror inte man kan veta det." – Ola Salo

TEXT: Karin Nyman
FOTO: Anna Lagos

Alternativ och motstånd i ett sargat Argentina

Foto: Indymedia

Förr brukade man i Frankrike använda uttrycket "rik som en argentinare" om någon som var en riktig krösus. Detta var då Argentina klassades som världens sjunde rikaste nation. Mycket vatten har dock flutit under broarna sedan dess.

I slutet av 80-talet påbörjades i Internationella Valutafondens (IMF) regi ett restriktionslöst öppnande av kapitalmarknaden och en privatisering av en mängd statliga företag. Landet blev starkt beroende av utländskt kapital som lätt kunde fly landet i ljusets hastighet, något det argentinska folket bittert fått erfara.

En rad kriser i mitten av 90-talet utlöste landets nedstörtande i det ekonomiska haveriets djup, som nådde botten i december 2001. Sedan dess har vi fått se många exempel på hur det bland folket utvecklats ett nytt offensivt, spontant och oberoende motstånd mot den nyliberala katastrofpolitiken. Det började med de fattigas hungerupplopp och mellanskiktets ryggmärgsreaktion på att ha berövats sina besparingar. Även om Argentinakrisen sedan länge fallit bort från dagstidningarnas framsidor så har motståndet mognat och utgör nu ett konkret hopp för de människor som lever mitt i ekonomisk, politisk och social kollaps.

De olika rörelserna har utvecklats och börjat länka samman sina kamper, samtidigt som man lyckats behålla ett relativt stort oberoende och avstånd gentemot den politiska vänstern.

Politik utan politiker

Det första svaret på det ekonomiska sammanbrottet var de massiva "Cacerolazos", stora protester där folket främst i storstäderna i miljontals gick ut på gatorna för att tillsammans ljudligt visa sitt missnöje med regeringen genom att banka på kastruller och annat. Från början var aktionerna endast direkt riktade mot regeringens beslut att förbjuda uttag från privata bankkonton, vilket i sig säger något om klassammansättningen bland deltagarna i protesterna. Det handlade om folk som i regel hade fast anställning inom den "vita" sektorn, att jämföra med de 60 procent av befolkningen som jobbar svart eller under osäkra anställningsförhållanden. Det var här på gatorna som folk plötslig insåg att man inte var ensam med sitt missnöje. I och med detta möte mellan föddes kvartersråden.

Idag finns det i Buenos Aires mer än 50 kvartersråd, med ungefär 3000 deltagare per råd. Kvartersråden skickar direkt återkallbara representanter till "interbarriales" (kvartersrådsförsamlingar), som fungerar som samordningscentrum... En populär beskrivning av kvartersrådens mål lyder "politik utan politiker" – det vill säga direkt demokrati.

Många kvartersråd har gradvis tagit över administrationen och driften av lokalsamhällenas grundläggande tjänster, som till exempel vatten- och elförsörjningen då regeringen inte varit kapabel att göra detta. Råden har också börjat etablera kooperativa soppkök och caféer, mikrokreditbanker och bytescentrum (över 10 miljoner människor är nu medlemmar i någon form av så kallade "bytesklubbar")

Bostadslösheten var också ett problem som man snabbt tog sig an, genom att ockupera och återta övergivna byggnader. Detta är naturligtvis inget nytt, men det är först nu som ockupationerna har börjat samordnas och struktureras kring en medveten strategi. Tack vare den struktur som byggts upp kring kvarterråden så kan snabbt juridisk hjälp ges till ockupanter som utmanat den privata äganderätten och upprätthållit allas rätt till tak över huvudet.

De arbetslösas mobilisering

Piqueteros-rörelsen sin bas i landets fattiga förorter och kåkstäder ("Villas de La Miseria"). Deltagarna utgörs främst av långtidsanställda som rationaliserats bort från de privatiserade företagen och de som hankar sig fram på den osäkra svarta marknaden.

Det var i provinser som Jujuy i nordvästra Argentina som det hela fick sin start. Staten sänkte tullarna och privatiserade företag och provinsen förlorade tusentals jobb. I slutet av 90-talet stod mer än hälften av Jujuys 600 000 invånare utan jobb. Man ordnade fredliga demonstrationer och namninsamlingar, utan resultat. De tre stora fackföreningarna, alla extremt byråkratiserade och med starka kopplingar till varsitt politiskt parti, var varken kapabla eller villiga av att hjälpa till.

Vägblockader blev medborgarnas nya taktik. Man ströp bland annat Argentinas huvudsakliga länk till Bolivia under en av sina första aktioner 1997. Under fyra dagar spred sig aktionerna i provinsen. Regeringen svarade med våld. Hundratals sockerarbetare skadades allvarligt av militära gummikulor och tårgas. Men man stod fast i sitt motstånd. Slutligen gav den lokala administrationen efter och gick med på kraven som restes.

För att ge en fingervisning om rörelsens storlek kan man som exempel ta aktionerna i augusti 2001. Då blockerade över 100 000 välorganiserade piqueteros mer än 300 motorvägar, vilket totalt paralyserade ekonomin – även den tidigare nästan osårbara finanssektorn. Det är alltså inget snack om att piqueteros kan sätta press på arbetarklassens fiender.

Anarkosyndikalistiska fackföreningen FORA håller massmöte.

När myndigheter eller företag tvingats att ge efter för trycket från de arbetslösa och bjuder in aktivisternas ledare till förhandlingar i Buenos Aires vägrar man skicka representanter till huvudstaden. Istället tvingar man eliten att komma till dem, där diskussionerna kan skötas av och inför de arbetslösa själva. Överhuvudtaget har piqueteros-rörelsen sedan starten uppvisat en hälsosam skepsis mot centralstyre och hierarkiska organisationer. Man har också i högre grad än de olika kvartersråden hållit aspirerande "upplysta ledare" från vänsterpartier utanför sina organisationer.

Arbetarstyre – The Argentinian way

När krisen kom föll lönerna från redan futtiga nivåer till nästan inget alls. Många arbetade, liksom de anställda på textilfabriken Brukman, i månader utan betalning. En morgon möttes man av en övergiven fabrik, försatt i konkurs. Ägaren hade tagit de återstående pengar och lämnat de anställda i sticket. Facket ville förhandla för att kanske få en liten ersättning för de innestående lönerna. Men hellre än att bli siffror i arbetslöshetsstatistiken så beslutade man sig ockupation.

En av de första förändringarna som Brukmanarbetarna genomförde var att man började rotera arbetsuppgifterna så att man fick en mer varierad arbetsdag. Beslut om verksamheten, produktion och försäljning fattas numera på regelbundna öppna möten. Som en av de anställda beskrev den nya stämningen: "nu kan man äntligen våga gå på toaletten utan att bli trakasserad av chefen".

Det händer ofta att ägaren med domstolbeslut i handen återvänder till fabriken och kräver att få ta med sig resterande råvaror eller försöker vräka arbetarna med hjälp av polis. Då dyker genast det lokala kvartersrådet tillsammans med studenter upp en masse för att stödja sina kamrater. Rådens resurser gör det också möjligt att utmana ägarens fordran, vilket oftast slutar med seger.

Vid olika företag har man valt olika modeller för hur verksamheten skall drivas rent praktiskt. På vissa arbetsplatser så tilllämpar man likalönsprincipen, på andra tjänar den som är bäst betald högst fyra gånger mer än den som är sämst betald. Arbetarna på Brukman har valt att satsa på ett "förstatligande under arbetarkontroll". Majoriteten bildar dock kooperativ. Vinsten delas självklart mellan "medarbetarna", som man kallas, och ledningen väljs direkt av dessa. Oavsett vilken modell man valt att tillämpa så försiggår ständigt en livlig debatt om frågan inom den snabbt växande skaran arbetardrivna företag.

Idag drivs över 300 företag i arbetarregi. Det handlar om allt från skolor, bagerier, tryckerier, en tidning, stormarknader, gruvor eller textilindustrier. Runt 10 företag i veckan tas över av sina anställda. Tusentals personer från dessa företag, men också inbjudna piqueteros, råd och vänsteraktivister, har nu börjat samlas på nationella kongresser för att diskutera sina erfarenheter och samordna kampen. Bland annat har man tagit initiativet till en solidaritetsfond som ska ersätta det stöd fackföreningarna inte ger dem. En kampanj har också startats riktad mot arbetare på de över 1000 företag som fortfarande står stilla att återvända och ta över produktionen.

Ett socialt labb

Argentina idag är på många sätt ett slags socialt laboratorium, i vilket två olika sorters experiment bedrivs. I ena hörnet sitter ekonomer och regering och försöker klura ut hur man ska lyckas underminera de nya rörelserna, så att fältet åter blir öppet för den traditionella nyliberala chockterapin. Andra sidan av laboratoriet är fyllt av folkets nyupptäckta insikt om vilka möjligheter som öppnas när man länkar samman sin självständiga kamp.

Rörelserna ger de inblandade en känsla av sin egen makt – både som individer och som klass. Man får direkt erfarenhet av hur man tar kontrollen över sitt eget liv. En 22-årig arbetare från Zanón, keramikfabriken som senast arrangerade en av kongresserna för ockuperade fabriker, uttryckte sig såhär: "Varje tegelpanna som står uppstaplad längs våra långa korridorer symboliserar värdet av de miljoner vi producerat, allt vår provinsen gav till Zanón. Nu vill inte Zanón ta ansvar för det längre. Allt är nu vårt."

"Varje tegelpanna som står uppstaplad längs våra långa korridorer symboliserar värdet av de miljoner vi producerat"

Denna medvetenhet kommer förhoppningsvis generaliseras och då kunna vändas från att endast vara en defensivt försvar till att bli en offensiv taktik. Bara då kan man göra verklighet av Argentinarnas slagord "Ut med alla politiker!"

MIKAEL ALTEMARK

Arbetare utanför den arbetarstyrda keramikfabriken Zanón.
Foto: Indymedia

Samla kidsen i din kommun!

Det finns en massa ungdomar där ute som precis som du vill dansa, måla, trumma, dissa politiker och dricka folköl. Så vad behövs för en lyckad fest? Inte mycket! Samla polarna för en planeringskväll inför våren och Direkt Aktion ger lite tips på vägen.

A Val av tillfälle. En idé är att se till att festen sammanfaller med någon annan händelse i kommunen. Har kommunen besök av någon storfräsare, diktator eller kulturminister? Dissa dem genom en festlig protest så får ni garanterat mer folk med er. Dessutom är det större chans att tidningarna skriver om festen (om så önskas). Håll även ett öga på väderleksrapporterna.

B Sprid ryktet. Viska runt och se till att att folk vet vad ni har hittat på. Viska dock inte för högt. Affischer i det lokala bostadsområdet fungerar lika bra som att annonsera på hemsidor. Helst både och. Tänk på vem ni vänder er till – skall ni rikta in er på nyalternativa femtonåringar med för stora palestinasjalar eller tänker ni mobilisera hela förorten? Tryck upp färggranna affischer där ni uppmanar folk att själva ta med sig sådant som kan bidra till festen. Kopiatorn i lärarrummet brukar fungera alldeles utmärkt för ändamålet.

C Skaffa plank! Alla barn vill ju kladda med färg och det vore ju synd om festen slutade redan innan den börjat. Graffplank finner du på övergivna byggen och välsorterade brädgårdar. I valtider rekommenderas även kristdemokraternas valplank varmt. Måla om planket och göm det i närheten av festen om ni inte har tillgång till bil. Eftersom det är så kontroversiellt att uppmana folk att "ta med sig färg" är det dessutom ett enkelt sätt att få medieuppmärksamhet.

D Måla banderoller och kopiera flygblad. Det är viktigt att människor både i och runt omkring festen vet vad det handlar om. Fixa flygblad att dela ut bland alla förbipasserande och deltagare. Banderoller målas enkelt genom att man endera målar direkt på ett tyg eller skriver ut pappersmallar, klipper ut motivet och sprayar på mallen med vanlig sprayfärg. Det sistnämnda är klart att föredra.

E Bröd åt folket! Laga så mycket mat ni kan bära och häll upp i hinkar. Att välja icke-animalisk kost har tre fördelar – kosten utesluter ingen, den är billig att laga och dessutom står den sig bättre om det är varmt. Tag med papptallrikar och skedar så det blir enkelt att bjuda. Allt åt alla.

F Låt tonerna flöda! Det enda som är bättre än en riktigt sjysst musikanläggning är liveband och sambaorkestrar. Musiken får förbipasserande att stanna upp så välj den med omdöme. Tanken kunde ju vara att få folk delaktiga i rytmerna?

G Och du! Lämna kravallromantiken och rånarhuvorna hemma när ni drar iväg. Det är mysigare med glada leenden i lokaltidningen än upploppsstämning. Det är ju trots allt en fest det handlar om, trots att lokalpolisen förmodligen är nära att utlysa undantagstillstånd.

Så till ett praktiskt exempel... Parkfest med kungen i Tyresö!

En mindre grupp lokala ungdomar från SUF Stockholm arrangerade i somras en parkfest på gröngräset i Tyresö tillsammans med över ett hundratal ungdomar. Festen var placerad på samma plats och vid samma tidpunkt som kungens besök i kommunen och uppståndelsen kring händelsen var rätt fantastisk. Lokaltidningen, DN och TV3 gjorde sitt yttersta för att smutskasta festen alltmedan rasisterna flockades runtom och både ville filma och titta på. Ett fyrtiotal kravallpoliser skar av festen från den övriga festtillställningen men ingrep inte i våra angelägenheter. Det blåstes eld, spelades musik, målades graffiti och delades ut flygblad. Inget våld, inga rånarhuvor. Vi tycker festen blev lyckad eftersom vi fick rätt mycket uppmärksamhet samtidigt som klyftan mellan etablissemanget och ungdomarna synliggjordes.

MARTIN HÖGLUND & MARKUS ALFREDSSON

Vill du läsa mer så finns pressmeddelanden på...

http://www.motkraft.net/nyheter/240
http://www.motkraft.net/nyheter/267

En tysk antifascist berättar om...

Tiden innan maktövertagandet

När Direkt Aktion besöker Franz Müller i sitt hem sitter han bakåtlutad vid sitt köksbord och dricker kaffe. Han ser ut som vilken sjuttioåring som helst. Men han är närmare nittio och är alldeles full av energi. Efter en klartänkt och träffande redogörelse för de retoriska och taktiska likheterna mellan Hitler och Bush blir han plötsligt allvarligare. Vi förstår snart att han har mycket mer att berätta än vad han till en början ger sken av.

NÄR FRANZ VAR NÄRMARE SEX ÅR gammal fick han uppleva ljudet av maskingevärseld för första gången – ett ljud som därefter kom att bli återkommande i hans liv. Det var vid ett tillfälle då han precis som andra barn vistades på en av Berlins lekplatser. Året var 1919. En kvinna som tidigare suttit på en parkbänk lutade sig tillbaka med tom blick, skjuten i bröstet.

Franz föddes 1913 i München, men flyt-tade snart till Berlin. I staden hade motsättningarna vuxit sig starka och kort efter det att Franz familj flyttat till Alexanderplatz bröt revolutionen ut. Många arbetare hungrade och började därför organisera sig. Spartakister, alltså sovjetinspirerade kommunister, och regeringstrupper drabbade samman överallt i staden. I ett närbeläget bryggeri hade spartakister barrikaderat sig och regeringstrupperna gick brutalt åt de omkringliggande gatorna.

– ”Fenster zu!”, stäng fönstren, uppmanade militären när de drog förbi på gatorna.

Hunger och inflation

Knappt efter revolutionen och spartakisternas nederlag stängde bankerna och inflationen sköt i höjden. Franz ler för första gången under intervjun. Utan att förklara sig tar han fram ett album med sedlar från dåtidens Tyskland. Hundra mark blir på nästa sida i albumet tiotusen mark och den sista sedeln äger värdet av en miljard mark! Arbetarnas löner blev snart inget värda och gatorna fylldes av svält och misär. Franz hade, som så många andra, inget annat val än att vid tidig ålder ge sig ut i arbetslivet. Han drar sig plötsligt till minnes en intressant detalj han då frågade sin far om. På en vägg såg han ett målat kors med hakar. Hans far avfärdade symbolen och sade att den tillhörde ”en grupp idioter”. Men den skulle få mer betydelse i Franz liv än han någonsin vågat ana.

Facklig kamp och upplopp

Franz började tidigt intressera sig för flygandets konst. Han gick med i en förening för glidflygare med arbetarbakgrund och lärde sig konsten relativt snabbt. Att kärleken till att sväva fram i luften varit en stark drivkraft i hans liv försöker han inte dölja.

– Har man segelflugit en gång måste man göra det en gång till, konstaterar han med ett nostalgiskt leende.

Men oron spred sig i samhället. Nazisterna började synas allt oftare på gatorna och med dem kom våldet. Men där fanns också motstånd. På Franz arbetsplats, ett tryckeri, var alla sammansvetsade och alla var fackligt anslutna. Det var för dem en självklarhet, berättar han. En dag kom dock två av arbetskamraterna till morgonpasset i SA-uniform och hakkorsbindlar. Efter hastiga överläggningar gick hela arbetsplatsen ut i strejk. Man vägrade resolut att arbeta med uniformerade nazister. SA-männen klargjorde med hämndlysten blick att de minsann skulle återkomma.

Även på de lokala partimötena började Franz att känna rädsla. Han hade anslutit sig till en lokal ungdomsgrupp med socialister och allt oftare kom uniformsklädda nazister och trakasserade och hotade deltagarna. Fackliga och socialdemokratiska medlemmar talade om gömda vapen som kunde användas. Men de beväpnade sig aldrig. Om det låg någon sanning bakom ryktena vet han fortfarande inte. Men våldet fortsatte. Mot en större antinazistisk demonstration hade polisen skickat utvalda nazipoliser (de hade till och med egna kaserner inom poliskåren!) som med mängder av lastbilar kom åkande längs vägen. Franz minns delar av händelsen. ”Rote Hund, rote schweiner!” skrek polisen när de gick loss med sina käppar på folkmassorna.

– Många dog i gatustrider runt om i landet. Nazisterna försökte tysta alla meningsmotståndare, med våld om nödvändigt.

– Inte ens då trodde allmänheten att maktövertagandet skulle kunna bli verklighet.

Mardrömmen blir verklighet

Året var 1933. Våldet trappades upp och oppositionen tystades ned. Hitler vann makten genom ett parlamentaristiskt val med hjälp av storkapitalets plånböcker. Franz tvekar inte ett ögonblick över att idéerna om krig och vapenindustri kom uppifrån.

– En sak måste man komma ihåg, krig kommer alltid ovanifrån, påminner han med allvarlig blick.

De kommande åren präglades av maktlöshet. SA-männen som blivit avvisade från Franz arbetsplats kom nu tillbaka och började kräva fackavgifter direkt av arbetarna. Den nya fackföreningen, en nazistisk sådan, ersatte arbetarnas gamla och medlemskap var mer eller mindre tvång. Den som inte lydde visste vad som väntade. De fria facken var avskaffade. Nu skulle istället all produktion underordna sig krigsindustrin.

Hade tur som överlevde

Vid ett tillfälle under 1943, när Franz låg på ett lasarett, valde han att pröva sin hemmagjorda kortvågsradio och rattade kvickt in engelska sändningar. En annan patient hörde honom och närmade sig för att försäkra sig om vad det var. När han hörde vad Franz lyssnade på log han och viskade att ”lyssna på radio”, det gjorde minsann han också. Det var tur för Franz att det inte var någon med verkliga nazisympatier som hade hört, då kunde det ha gått riktigt illa.

Hur han kom till Sverige och hur hans liv fortskred här är en helt annan historia. Den är måhända minst lika intressant som den han just berättat. Men här lämnar vi Franz Müller åt hans vardag och tar stadigt i hand innan vi ger oss ut i den kyliga kvällen, fyllda av tankar och intryck.

MARTIN HÖGLUND & MARKUS ALFREDSSON

Fotnot: Franz Müller är en pseudonym.

Så funkar det...

I FÖRRA NUMRET AV DIREKT AKTION fick vi läsa första delen av en artikelserie som förklarade den ekonomiska historien och hur vi kommit dit vi är idag.

Vi hade gått från stamsamhället vid människans ursprung, via slavsamhället till feodalismen, ur vilken så småningom kapitalismen föds. Under kapitalismen tillverkas saker, inte för att det finns behov av det, utan för att man ska kunna tjäna pengar på tillverkningen. En sak blir nu till en vara, det vill säga den har både ett bruksvärde, som är din personliga nytta av att äga den, och ett bytesvärde, som är hur mycket pengar du får om du säljer den. Strävan för kapitalisten är att hela tiden göra smarta byten, och på så sätt tjäna mer och mer pengar. Han behöver inte producera något utan tjänar sina pengar genom handel. Där någonstans var vi när sidan tog slut, nu följer fortsättningen.

Pengar och kapital

Två personer står i kö för att köpa biljetter till Iron Maidens konsert på hovet i Stockholm. När de så småningom kommer fram får de betala åtta hundra kronor för två ståplatsbiljetter. Den ene av dem lämnar biljettkön, letar upp sin vän som han är där med och väntar på att spelningen ska börja. Den andra går i stället ut och ställer sig vid ingången, och försöker sälja sina biljetter till förbipasserande. Till sist kanske han lyckas sälja dem för fem hundra eller till och med sex hundra kronor styck, men kanske lyckas han inte. Det är egentligen helt ointressant.

Är det då någon skillnad mellan denne persons åtta hundra kronor och de åtta hundra som den förra betalade i kassan? Ja, han som spekulerade i biljetterna, som köpte bara för att kunna sälja dyrare, använde sina pengar som kapital.

Nu är det ju inte så att vem som helst som använder sina pengar blir en kapitalist. Inte ens om den förste konsertbesökaren plötsligt blivit sjuk, eller av någon annan anledning inte kunde stanna kvar, och därför sålde sin biljett utanför biljettkassan så hade denne kunnat räknas som en spekulant. Karl Marx uttryckte det så, att "...som medveten representant för denna rörelse blir penningägaren kapitalist..."

Mervärde

Men låt oss gå tillbaka en liten bit, till de tråkiga ekonomiska formlerna. Senast nämnde vi ju "P-V-P", alltså Pengar – Varor – Pengar. Det finns ett stort problem med denna formel – den är meningslös. Kapitalistens syfte är ju inte att endast få tillbaka de pengar han eller hon satsat, utan att få tillbaka mer än den ursprungligt satsade summan. Då och då kan det hända att spekulanten varken går plus eller minus. Biljettförsäljaren kanske inte kan sälja sina biljetter för femhundra, men blir i alla fall av med dem till ursprungspriset. Detta är dock inte syftet med spekulerandet. Inte heller om han bytt sina Iron Maiden-biljetter mot ett lika värdefullt besök på Konserthuset hade syftet med spekulerandet uppnåtts. Nej, syftet, själva kärnan, är att gå med vinst. Pengarna som satsas ska generera ännu mer pengar. I ekonomiska termer uttrycks detta ibland som "P-V-P' ", där P' står för "pengar prim", alltså mer pengar. Hur går det då till, när pengar blir till "mer pengar"?

När man byter värde (kapital) mot mer värde (mer pengar/kapital) så kallas skillnaden mervärde. Kapitalistens mål är alltid att tillskansa sig ett mervärde, att tjäna mer pengar, att utöka sitt kapital. Häri ligger kapitalismens själva kärna.

När de första kapitalistiskt orienterade köpmännen använde sina pengar för att anskaffa sig mer pengar fanns det inte någon egentlig världsekonomi. Flera olika ekonomiska system existerade, mer eller mindre oberoende av varandra. Handel förekom förvisso mellan olika världsdelar, men i begränsad skala. Köpmannen kunde t.ex. använda sig av de ädelmetaller han tillskansade i Sydamerika för att byta till sig exklusiva varor från Kina som han i sin tur sålde till den europeiska marknaden. För att överhuvudtaget kunna tillskansa sig ädelmetaller från Sydamerika eller siden från Kina eller té från Ceylon krävdes naturligtvis en hel del pengar. Vem som helst kunde inte kasta sig in i varuhandeln.

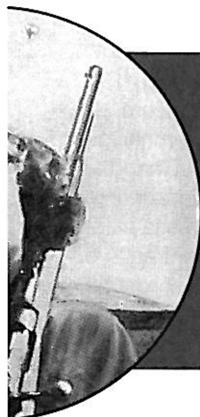
De "klassiska" köpmännen som fraktade och bytte varor mellan kontinenterna var en snabbt försvinnande klass – genom sin egen verksamhet, där de band samman världens kontinenter allt mer – undergrävde de allt mer sin egen position. Samtidigt lockade en växande hemmamarknad, gödd av koloniserandet av omvärlden, och ständiga tekniska framsteg. Hur skulle vinst – mervärde – skapas i en ekonomi där bytet var "rättvist", där man inte längre tjänar något på själva bytandet av varor?

Borgarklassens uppkomst

För att förstå den process, där världen alltmer knöts samman under ett och samma kapitalistiska system, och där för de besuttna ett helt nytt sätt att tillskansa sig mervärde uppkom, så måste vi göra en historisk återblick. När borgarklassens ekonomiska system – kapitalismen – lade världen under sig markerade det inte bara ett nytt sätt att producera saker. Det markerade födelsen av en helt ny historisk epok.

Vi har tidigare pratat om framför allt två

Direkt Aktion reder ut begreppen runt det här med ekonomi, klasser och vad kapitalism egentligen är.

historiska epoker, eller historiska stadier om man så vill. Ur stamsamhället föddes slavsamhället, och när detta gick under uppstod i stället feodalismen. Vart och ett av dessa stadier i utvecklingen hade sina speciella produktionssätt, ägandeförhållanden och klasser. De olika stadierna överlappade delvis varandra, till exempel kan man se förstadiet till en kapitalistisk utveckling redan på 1200-talet i den italienska handelsstaden Venedig, även om samhället i stort var organiserat efter feodala principer.

Under 1500-talet börjar allt större spänningar skönjas i det feodala samhället. En klass av rika köpmän som agerar enligt kapitalistiska principer börjar formas i framförallt England.

Borgarklassen hade genom århundradena växt sig allt starkare, och var nu tvungen att agera för att inte gå under. Det feodala samhället höll dem tillbaka, det feodala varuutbytet och produktionssättet stod i motsättning till borgarklassens krav. Genom en serie omvälvningar och revolutioner – där den mest kända utan tvekan är den franska revolutionen 1789 – störtades det gamla samhället. De feodala produktionssätten passade inte längre utvecklingen, och det feodala samhället gick därför under – precis som kapitalismen en dag kommer att sprängas av inre motsättningar.

Arbetarklassens uppkomst

En ny klass tar nu makten och tränger undan den gamla feodaladeln. De nya härskarna är kapitalägarna. Denna klass uppkom dels från de gamla köpmannakapitalisterna och dels från den gamla jordägande adeln (det vill säga de feodalherrar som klarade av att göra omställningen). Dessa två grupper var de som hade rikedomar i form av pengar eller jord som de kunde omvandla till produktionsmedel (kapital). Dessa utgör dock en försvinnande liten minoritet. De allra flesta människor äger inget kapital. De tillhör den klass som inte äger kapital, de egendomslösa (proletariatet).

Nu har det uppstått ett nytt ekonomiskt system (med helt nya produktionsförhållanden). Tidigare har den enskilda bonden genom ett personligt beroendeförhållande arbetat för adelsmannen. Det systemet har nu gått i graven.

Vad som hänt är att arbetet har förvandlats till en vara som precis som alla andra varor kan säljas på en marknad (arbetsmarknaden). Detta är något unikt för det borgerliga samhället. Arbetaren är, till skillnad från t.ex. slaven, fri: det är ingen som direkt äger honom eller henne. Arbetaren äger till skillnad från de livegna bönderna också sin egen arbetskraft. Sålunda är arbetaren fri, men för att överleva måste han sälja det enda han eller hon har – arbetskraft.

Precis som alla andra varor har arbetet ett bruksvärde och ett bytesvärde. Arbetarens lön motsvarar värdet på arbetskraftens bytesvärde. Hur stort detta bytesvärde är beror på arbetarens basbehov. Lönen motsvarar helt enkelt den mängd som arbetaren behöver för att kunna återskapa arbetskraften inklusive att föda upp barn som kan bli nya arbetare.

Så fungerar det kapitalistiska samhället

Arbetarens lön motsvarar alltså värdet på dennes arbetskraft. Nu är det dock viktigt att poängtera att värdet på arbetskraften inte är en fast storlek, det handlar inte om absolut minsta möjliga lön som arbetaren kan leva på (även om kapitalisten väldigt gärna önskar att det vore så). Arbetarens basbehov och därmed värdet på hans/hennes arbetskraft är samhälligt betingat på samma sätt som bytesvärdet på andra varor. Här är det i själva verket klasskampen som avgör. Arbetsköparen vill alltid betala så lite lön som möjligt för så mycket arbete som möjligt medan arbetaren vill arbeta så lite som möjligt till så högsta möjliga lön. Det är denna kamp som avgör hur stort arbetarens basbehov är och hur stort arbetskraftens bytesvärde är.

Som alla andra varor har också arbetet ett bruksvärde. Vad som skiljer arbetets bruksvärde från alla andra varor är dock att arbetet som enda vara kan skapa värde. När arbetaren arbetar och på så sätt skapar ett värde, så skapar han/hon ett värde som är större än det som förbrukas (d.v.s basbehovet). Eftersom det är basbehovet som avgör lönen och värdet för en dags arbete är större än vad basbehovet för en dag är, skapas mer värde än vad kapitalisten behöver betala för. Det skapas ett mervärde! Mervärdet uppstår eftersom arbetaren skapar mer värde än vad han eller hon får ut i lön, och detta mervärde tillskansar sig kapitalisten. Därmed kan sägas att utsugandet av mervärde ur arbetarklassen är kärnan i kapitalismen.

Så fungerar det kapitalistiska samhället, dagens samhälle. Läsarna ska dock komma ihåg att det inte är det enda samhället historien har sett. Den härskande klassen vill gärna göra det gällande att det alltid har varit på detta sättet eller att detta är historiens slut. Men samma visa har alla härskande klasser sjungit i alla epoker. Och precis som alla andra epoker har kapitalismen en början och ett slut. Det faller på arbetarklassen att avsluta denna epok.

DANIEL TERDELL & JONAS SVENSSON

Den enda vägens politik – DA-style

I DA nr 2/2002 skriver Erik Mellsjö en ledare om miljöfrågor som reaktionära, om att vi alltid måste gå vidare framåt. Artikeln låter lite som ett eko av 1950-talets debatter, där många av Syd-ländernas nya ledare argumenterade för en snabb industrialisering. Jag har svårt att se vem Mellsjö argumenterar mot i dagens läge, eftersom argumentationen slår hårt åt många håll (kanske mest i luften?). Men jag känner mig tvingad att säga något om vissa av påståendena.

Vi är överens på en punkt; många av de stora miljöproblemen finns idag i fattigare länder. Men Mellsjö verkar inte bry sig om varför det är så. Han glömmer/känner inte till all den kamp som stått bakom den bättre miljö vi har här – inte minst arbetarrörelsens egna långa kamp. Istället förklarar han miljöförstöring med att de fattiga måste orsaka det för sin överlevnad. Men det är i många, för att inte säga de flesta, fall helt fel. I många av fattiga länder beror de riktigt stora problemen på att länderna tvingas att exploatera naturen för de rika ländernas användning. Det är inte främst fattiga människor i Nigeria som är orsaken till oljeproblemen där, utan stora oljebolag som exporterar oljan hit. I förlängningen alltså bilåkare i de rika länderna.

Jag såg vidare en uträkning helt nyligen att ungefär 70 procent av de skogar i Filippinerna som har avverkats, har avverkats för att försörja den japanska marknaden... Skyll inte på filippinska småbrukare, ursprungsfolk och andra marginaliserade! Samma sak går igen i land efter land. Visst bidrar fattiga och marginaliserade grupper till miljöförstöring. Visst är det ofta de som lever på ekologiskt känsliga områden – t.ex. marker i gränstrakter mot exempelvis öknar eller regnskogar – och som därför kan verka vara de skyldiga till ökenspridning eller regnskogsavverkningar. Men att de lever där beror kanske framförallt på att de tvingas dit, därför att de som äger makt och guld kontrollerar de bästa markerna, de bästa naturresurstäkterna. Det är resultatet av "produktivkrafternas utveckling".

Produktivkrafterna utvecklas nämligen aldrig isolerat från maktrelationer i världen. Och de som äger makten har hittills utvecklat produktivkrafterna för sin egen vinning, på andras bekostnad.

Det behövs mer el i bland annat Indien, skriver Mellsjö vidare. Ett av de stora elprojekten där heter Narmada-dammen. Den har många miljövänner motsatt sig. Är det reaktionärt? Bör dessa örfilas till döds, som Mellsjö så käckt föreslår? Av vem i så fall? Kanske av de fabriks-, golfbaneägare och storbönder som nu kanske inte får det vatten och den el de hade hoppats på från Narmada-dammen? För de fattiga människorna Mellsjö säger sig ömma för lär nog inte göra det. Indien är ju ett klassamhälle, betydligt mer så än Sverige. Det är de marginaliserade grupperna som har varit de allra mest militanta motståndarna till "produktivkrafternas utveckling" av Narmada. Dammbygget kommer att beröva dem deras uppehälle, tvinga dem till ett utblottat liv på annan ort. Utan att de får ta del av vare sig vattnet eller elen från dammen.

Ett annat exempel, där undertecknad i all blygsamhet försökt hjälpa till, var kampen om att stoppa bygget av ett kolkraftverk i Pulupandan i Filippinerna. Reaktionärt, skulle kanske Mellsjö tycka. Sannolikt skulle kraftbolaget och borgmästaren (som nu inte fick sälja mark till kraftbolaget) hålla med honom. Befolkningen i Pulupandan gjorde det dock inte, utan var de som motsatte sig kolkraftverket – av den anledningen att all teknik inte är god teknik, att kol är en mycket skitig sådan, och att de helt enkelt såg att det för dem skulle kosta betydligt mycket mer än det smakade att bygga kraftverket.

Samma fenomen går igen på område efter område – fattiga människor, de som förment ska gynnas av "utvecklingen", är ofta bland de främsta motståndarna eftersom de ser realiteten bortom propagandan. Utvecklingen kommer inte alltid dem till del, utan gagnar eliterna. Vem ska man solidarisera sig med? För mig är valet i alla fall enkelt.

Det är intressant hur Mellsjö på en och samma gång lyckas attackera både "teknik- och utvecklingsfientlighet", och personer som är för påstått framtida tekniker (vilket jag inte nödvändigtvis skulle säga bara tillhör framtiden). Istället ska vi ha "mer" teknik. Mer teknik? Som om mer alltid är konfliktfritt. Som om utveckling inte är dynamiskt. Som om det bara finns en enda sorts teknik att välja på. Det låter lite grann som "den enda vägens politik" – men nu i DA-style. Teknik kan många gånger behövas. Men klassisk, okritisk teknikfetischism förstärker snarast dagens maktelit.

Vidare: stordrift. Mellsjös påstående om att stordrift alltid är bäst är kort sagt fel. Det finns vissa industrier där det är effektivast med stordrift. Typexempel är väl stål eller telefoni. Men allt fler industrier börjar uppleva att stordriftsfördelar har sina begränsningar, även om vi bara ser på effektivitetsaspekten. Det är i vissa fall inga effektivitetsvinster av stordrift - därav vår tids trend att utlokalisera produktion. En storlek passar faktiskt inte alla.

Det finns inte bara två vägar (framåt eller bakåt) att välja mellan. "För" eller "emot" utveckling är en falsk motsättning. Det handlar inte om det. Det handlar om att kämpa för en utveckling som gynnar de som verkligen behöver det. Det handlar om utveckling av och för människor, inte för kapitalet. För den som vill lyssna så är det idag allt lättare att höra röster från Syd – med böner, krav, på hjälp och solidaritet mot många aspekter av dagens form av "utveckling". Som sagt; vem ska man solidarisera sig med? KLAS RÖNNBÄCK

När jag läser vad Klas Rönnbäck skrivit blir jag nästan osäker på om han verkligen har läst ledaren i nummer 31. Han lyckas i vilket fall som helst missförstå (?) mer än vad jag antog var möjligt.

Jag antar att Rönnbäck inte betraktar sig själv som teknikfientlig. Detta är dock tyvärr ett utbrett fenomen, och på vissa håll finns även direkt primitivistiska strömningar, i dagens vänsterrörelse. Om vi vill röra oss framåt måste alla dylika tendenser kväsas i sin linda.

Det direkt utvecklingsfientliga miljöpartiet, som i och för sig är genuint småborgerligt, lyckades kamma hem 4,6 % av rösterna i senaste riksdagsvalet visar ganska tydligt på att det här inte är ett direkt marginaliserat fenomen. Även vänsterpartiet har starka teknikfientliga falanger. Primitivistiska tendenser saknas inte heller inom det som brukar kallas globaliseringsrörelsen. Dessa tendenser är förvisso starkast bland amerikanska grupper, men även i globaliseringsrörelsen tenderar idéer att färdas från USA till Europa. Processen har börjat men den kan, och måste, nedkämpas.

Jag står fast vid det jag skrev i ledaren; det krävs mer teknik för alla jordens invånares skull. Både teknik som ännu inte är utvecklad och teknik som finns idag men som inte används så frekvent som man kan önska. Rönnbäck däremot motsätter sig teknik utan att sätta någonting i dess ställe. Mycket av den tekniska utveckling som skett, oavsett plats och tidpunkt, har inte skett på ett optimalt sätt. Verkligen inte, så långt är jag överens med Rönnbäck, men det berättigar dock inte teknikfientlighet. Industrialisering och stordrift, vilket

Rönnbäck är rätt ensam om att tro är detsamma som "maximal storlek", är nödvändigt.

Rönnbäck antyder vidare att de fattiga i tredje världen alltid har rätt när de motsätter sig teknisk utveckling (frågan är om fattiga människor någonsin är för teknisk utveckling i Rönnbäcks värld). Detta är förvisso ett tjusigt retoriskt trick från hans sida, men icke desto mindre felaktigt. Utveckling kan ske på olika sätt, industrialiseringsprocesser tenderar att vara ytterligt smärtsamma, det ändrar dock ingenting i sak. Utan industrialisering finns inte ens möjligheten till välfärd för alla samhällets invånare, ännu sämre beställt är det med möjligheterna att skapa ett socialistiskt samhälle. När de franska textilarbetarna slängde in sina träskor i vävmaskinerna var det visserligen en förståelig, men likafullt både fåfäng och reaktionär reaktion. Kampens mål måste vara att tillskansa sig så mycket som möjligt av de fantastiska rikedomar som industrialiseringen för med sig.

Om Rönnbäck skulle råka besitta något recept för hur alla jordens invånare ska kunna leva i överflöd utan ett högteknologiskt samhälle så är han en stark kandidat för samtliga Nobelpris, frånsett det i litteratur. Människan är överhuvudtaget ingen naturlig invånare på jorden, alla miljöer utanför en liten del av Afrika är främmande för oss. Vi bebor, och frodas på, denna planet genom att omforma och dominera den, genom att härska. Genom tekniken och vår vilja till makt har vi kunnat överleva och expandera. Teknikfientlighet är helt enkelt inte ett genomförbart alternativ då hela vår existens grundar sig på just teknik.

Rönnbäck har helt enkelt fel när han hävdar att all teknik inte är god. Utveckling är en ackumulativ process, varje steg bygger på de tidigare. Vi må tycka vad vi vill om krut som drivmedel i vapen men utan krut hade dynamiten knappast uppfunnits. Även om den tyvärr inte gjorde slut alla krig, som Nobel hoppades, så har den möjliggjort byggandet av tunnelbanor och en rad andra underbara konstruktioner. Även kolkraften har definitivt spelat en positiv roll i historien, industrialiseringen hade knappast varit möjlig utan den. Det innebär naturligtvis inte att kolkraft är den bästa energikälla som står till buds idag. Framtidens perfekta teknik möjliggörs genom dagens ofullkomliga teknik. Liksom dagens teknik bygger på gårdagens än mer bristfälliga teknik.

Även om det möjligen finns flera vägar till välfärd så är vissa definitivt rakare och betydligt mer välasfalterade än andra. Jag hävdar bestämt att teknisk utveckling är välståndets åttafiliga Autobahn.

liberala sprattelgubbar

Liberalerna fick sin store hjälte när Baltasar Garzón ville lägga vantarna på den gamle yankeeknekten Augusto Pinochet – Margaret Thatchers omhuldande vän av ordning och reda. Det chilenska stöveltrampets store ikon riskerade helt plötsligt att ställas inför den spanska fröken Justitia när han bevistade London 1998. Förvisso 25 år för sent, men i alla fall. Om vi bortser från de värsta mörkblå elementen som beklagar sig över allt det smutsiga röda pack som "Pinochet inte hann med" kunde hela den liberala floran, från Arbetarens Ulf B Andersson till DN:s välbetalda sprattelgubbar, enas kring denna hjälte av oerhörda mått. Garzón tog sig ton mot maktens män, reste rättvisans baner mot det nakna våldet. Han vågade.

Den flåsaktiga hyllningskören bestod av samma förvirrade hjärnor som blev blöta i byxan av upphetsning när Haagdomstolen kom på tal. Att ge sig på småskurkar på Balkan med världens mäktigaste militärapparat i ryggen kräver tydligen mod. Samma tapperhet Garzón visade när han ville fösa in en lytt gammal gubbe uti rättvisans palats, en brottsling som spelat ut sin roll. Pinochet löste sin uppgift med bravur då den elfte september 1973 och krossade drömmarna om socialism på parlamentarisk väg. Men när ordningen var återställd och de fattiga, fula och obildade var utslängda ur de fina salongerna kunde man så småningom återgå till den borgerliga demokratins skådespel. Då hyllar man gärna en Garzón som drar en lans för lagens värn.

Den liberala opinionsmaffian visade på samma envisa selektiva rättviseideal som i Haagdomstolen när Venezuelas president Hugo Chavez störtades för en helg i våras, tyvärr för borgarklassens väl och ve återinsattes fallskärmsjägaren Chavez. Kuppmakarna har gått i exil men försöken att destabilisera Venezuela fortgår, och de liberala nickar instämmande i nödvändigheten av en förändring. Som de gjorde 1973 när "socialisten Allende körde Chile i botten". De som tror sig stå för de finaste idealen, humanism och frihet, är oftast de värsta hycklarna. Hederliga, konsekventa liberaler är svårt att finna i den strida floskelfloden som söker legitimera bombmattor än här, än där.

I fallet Israel är det synnerligen prekärt, men Göran Rosenberg är värd den respekt som tillfaller en hederlig meningsmotståndare. Han vet vad han pratar om när han synar Israels kriminella politik. På samma vis som det tyska liberala partiet FPD:s ledare när han går ut och påtalar precis vilken mördar- och rövarregim som härskar i Tel Aviv. Som brevet på posten styr det tyska etablissemanget – givetvis med judiska rådet i spetsen – upp i sedvanlig falsett om antisemitism. Som här hemma. Gefle Dagblads fräsande loskor mot undertecknad var inget undantag.

Givetvis förhåller det sig så att allehanda kryp skall ställas till svars för sina dåd, men man måste se vilka krafter som rör på sig. Vem som drar i trådarna. Återgår vi till den gode Baltasar Garzón finner vi att denne lagens man knappast kan tituleras som särdeles rättrådig. Ta hans kampanj mot den baskiska separatismen där Herri Batasunas partiledning dömdes kollektivt till sjuåriga fängelsestraff, när rättsystemet lekte Alice i underlandet, på grund "av samröre med ETA-terrorister". Domarna fick faktiskt skarp kritik av Amnesty men i det övriga liberala fältet var det tyst som i graven, upp- och nedvända världen var som vanligt rådande. Den spanska Högsta domstolen visade däremot kurage genom att upphäva domen.

Men den spanska statens korståg mot baskisk separatism fortgår och Garzón har nyligen varit i farten igen. Med stöd i en ny absurd lag framdriven av iberiska halvöns största åsna – Partido Populars Maria Aznar – har Batasunas efterföljare förbjudits. Liberalismen går segrande fram i all sin upplysta skenhelighet. Att motsättningarna med detta både polariserat och eskalerat den baskiska konflikten var knappast att förvåna. Men Aznar sitter inte som premiärminister på ett baskiskt mandat utan på ett spanskt, då går det bra att slå på stora trumman och inkorporera det baskiska motståndet i den internationella terroristinternationalen med Bin Laden i spetsen.

Oavsett vad man anser om ETA:s i mitt tycke taktiska missgrepp sedan de bröt vapenvilan i slutet av 90-talet är den baskiska frågan inte något som löses genom att slå ut terroristceller och ökad repression. För vi talar inte om ett marginaliserat fenomen. Kravet om en folkomröstning gällande nationens status i relation till den spanska staten kan knappast ses som illegitim. Låt dem rösta, så att den verkliga kampen kan börja.

Abe Bergegårdh

I Vallentuna är valet inte över

Alltsedan vi fick rösträtt så har politiskt beslutsfattandet i Sverige sett rätt likartat ut. Den mest radikala förändringen var antagligen att byta från en- till tvåkammar-riksdag.

Vi syndikalister är emot systemet eftersom så få blir delaktiga i beslutsfattandet, och stora delar av samhället inte innefattas av det. Men man undrar ju: är det inga andra som vill utveckla demokratin? Tror folk verkligen att det här är det bästa vi kan uppbringa?

Några elever och lärare på Vallentuna gymnasium trodde det inte. Under en temadag om It och demokrati föddes idén om ett parti som skulle låta sina medlemmar besluta hur partiet skulle rösta i varje fråga, för att på så sätt kunna föra in direktdemokrati i kommunen "bakvägen" så att säga. Många långa diskussioner senare sitter Demoex, som partiet heter, i Vallentunas kommunfullmäktige.

DA träffade Linnea Nilsson som är 18 år och aktiv i Demoex.

Hur kom du med i Demoex?

– De som startade Demoex gick eller arbetade på min skola och de ropade ut i högtalarna att de skulle ha ett infomöte om ett nytt parti. Jag var intresserad av politik, så jag ville se vad det var. Jag tyckte det var en jättebra idé och gick med direkt.

Hade du varit politisk aktiv innan?

– Jag har ju alltid vart intresserad av politik, men jag har inte varit motiverad att gå med i någon organisation eller nåt. Man håller aldrig med dem helt och hållet. Och så känns det ändå inte som om man gör någon skillnad. Jag har varit fältbiolog och så var jag aktiv till för att behålla Vita Huset, som var ett ungdomshus i Täby, där jag bor. Vi hade en massa kampanjer. Det gjorde i och för sig inte heller någon skillnad, för kommunen slängde ut oss och rev huset.

Känns det mer peppande att hålla på med Demoex i stället?

– Ett tag kändes det väldigt hopplöst, precis innan valet. Vi hade bara hållit på ett och ett halvt år, och vi var fortfarande under snabb utveckling. Jag trodde inte att vi skulle komma in, för folk kände inte ens till att vi fanns. Vi hade inte haft någon riktig valkampanj heller. Att stå och skrika på torg och försöka pracka på folk saker, det är inte vår grej. Vi tänkte satsa ordentligt på nästa val i stället. Men på något sätt fick folk reda på oss ändå. Vi fick egentligen först genomslag nationellt, fast det var i Vallentunas kommun vi ställde upp till val.

Folk var väldigt positiva, och då kändes det väldigt meningsfullt att arbeta med Demoex. Också folk som är med i andra partier har varit positiva till oss, de tycker väl det behövs några som kommer och fräschar upp lite bland kommunhusets gamla intriger...

Fast många fullmäktigeledamöter var ju väldigt skeptiska. De försökte verkligen motarbeta oss. Men vi kom in i alla fall, vi fick ett mandat!

Demoex medlemmar får på internet läsa om alla motioner som ska tas beslut på i kommunen, och rösta om dem. De kan också lägga förslag till nya motioner. Demoex representanter har förbundit sig att votera så som utfallet i medlemsomröstningen blev. Man måste vara 16 år för att bli medlem och få rösta. Frågor som färre än en tredjedel röstat i, röstar Demoex inte om i kommunen.

Är inte det orättvist om en fråga som kanske är helt livsavgörande för en person inte tas upp alls, för att en stor majoritet skiter i den?

– Jo, men annars riskerar man att en liten minoritet kuppar igenom ett beslut bara för att en majoritet inte var intresserad av frågan. Det blir hela tiden avvägningar. I en demokrati blir det så som de flesta vill. Demokrati innebär många nackdelar. Man måste bestämma sig för om demokrati är vad vi vill ha, men om vi vill ha det måste vi ta nackdelarna på köpet. Skulle Demoex medlemmar till exempel bli nazister skulle vi ändå vara tvungna att rösta som de röstar.

Internet är erat enda debattforum. Är inte det rätt odemokratiskt, alla har ju inte internet hemma?

– Vi kommer ju jobba för ökad tillgång till internet på biblioteken och skolorna i kommunen. Jag har inte internet hemma men det går bra ändå. I alla fall att rösta, man kanske inte hinner med alla debatter.

Och att argumentera för sina åsikter på internet är det ju bara vissa som har tid med, de får ju mycket större utrymme för sin linje.

– Jo, men sådär är det ju alltid. Det är bara de som har mycket pengar som kan sälja sina budskap med reklam. Då är det här bättre. Vi delar upp argumenten i för och emot också så att det ska bli tydligare.

Vad är erat mål?

– Vårt första mål är ju att bli större i Vallentuna. Och att utveckla Demoex så att det fungerar så bra som möjligt. I framtiden borde man ju kunna utveckla direktdemokrati även på nationell nivå. Fortfarande kvarstår många praktiska problem, det är därför vi heter Demoex, för att det är ett demokratiexperiment. Och nya problem dyker ju upp allteftersom vi utvecklas, men då får vi väl ta tag i dem. Vi får pröva oss fram tills det fungerar.

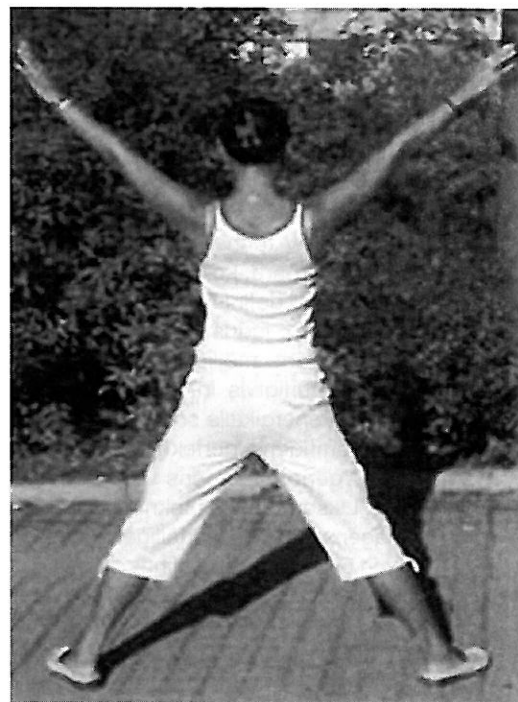
Kanske även internationell nivå?

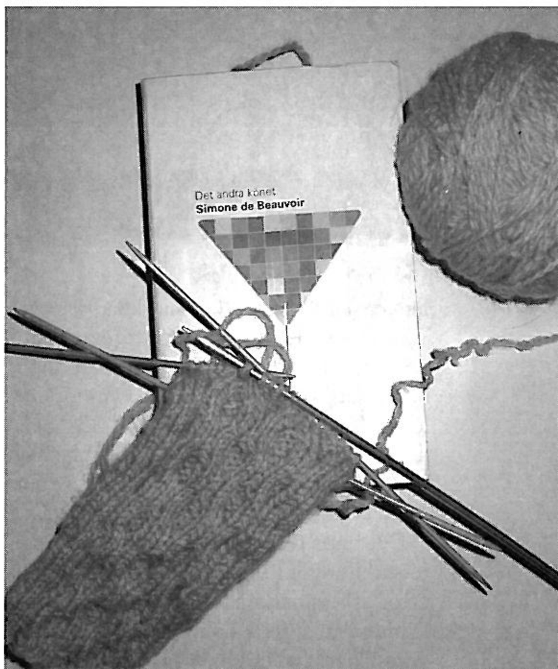
– Tja... På sätt och vis är det nog bra med nationellt självbestämmande. Men i vissa frågor så skulle det ju vara bra. Men det ligger bra långt fram i tiden.

Men i slutändan är det ju ändå storföretagen som har makten, hur ska ni kunna ändra på det?

– Jo det förstås. Det är förstås en stor sak att bekämpa. Det kommer inte att räcka ens med nationell direktdemokrati, det kommer att krävas mer. Men vi är ett steg på rätt väg.

TEXT: KARIN NYMAN

Stick och brinn va!

Att ens kön inte ska hindra en från att göra roliga saker är en grundläggande feministisk princip. Genom kvinnokampen har tjejer kunnat börja spela fotboll, bilda rockband och tågluffa. Därför har det också blivit tufft att göra sådana där typiskt manliga saker. Genom att börja boxas visar man ju också för omvärlden att man inte låter normerna styra ens val.

Det där är naturligtvis jättebra. Varje tjej som går emot strömmen inspirerar andra kvinnor att göra vad de verkligen vill. Samtidigt nervärderas tyvärr traditionella kvinnosysslor. Att gilla korsstygn och bullbakning anses ju nästan löjligt. Och det är jättetråkigt att det blivit så, eftersom mycket är väldigt kreativt och roligt att hålla på med. Och det var ju det som var kul som vi ville göra, oavsett vad normen sa, eller hur?

Clara Magdsjö och Jenny Berger från Skåne lärde sig sticka för att kunna göra något mer konstruktivt än att pilla sönder stearinljusen när de var på café. Idén föddes om en syjunta, för att uppvärdera det traditionellt kvinnliga, och som en ursäkt för att träffas, utbyta livserfarenheter och sticktips och äta kakor.

Skapelsen döptes till Stickåbrinn, en diskussionsklubb och syförening i ett. Man måste vara likhetsfeminist för att vara med, men man behöver inte kunna handarbeta.

Direkt Aktion var med när den tredje Stickåbrinn-föreningen bildades på ungdomscaféet Lava i Stockholm. Katrin och Elin var två färska medlemmar, och den naturliga frågan är ju:

Varför en feministisk syförening?

– Man sitter ofta hemma själv och kanske lagar kläder, och det är ju ganska tråkigt, svarar Katrin. Det är ju mycket roligare att göra det när man sitter och småpratar.

– Jag skulle ha kunnat gå med i någon annan kvinnogrupp, jag tycker om att diskutera feminism. Men efter ett möte med Stickåbrinn kanske man kommer hem med ett par vantar. Handarbetet blir som en bonus, säger Elin.

Massor av idéer om vad man kan göra spånas fram på mötet. Förutom stickning, virkning och klädsömnad kom förslag på tovning och tröjtryckning upp. Mötena ska hållas en gång i veckan, ibland hemma hos medlemmarna och ibland på Lava, där det finns en symaskin.

Vill du veta mer om Stickåbrinn, eller kanske starta en fraktion?
E-posta till **stickobrinn@hotbrev.com**

TEXT: KARIN NYMAN

Har du också fått nog?

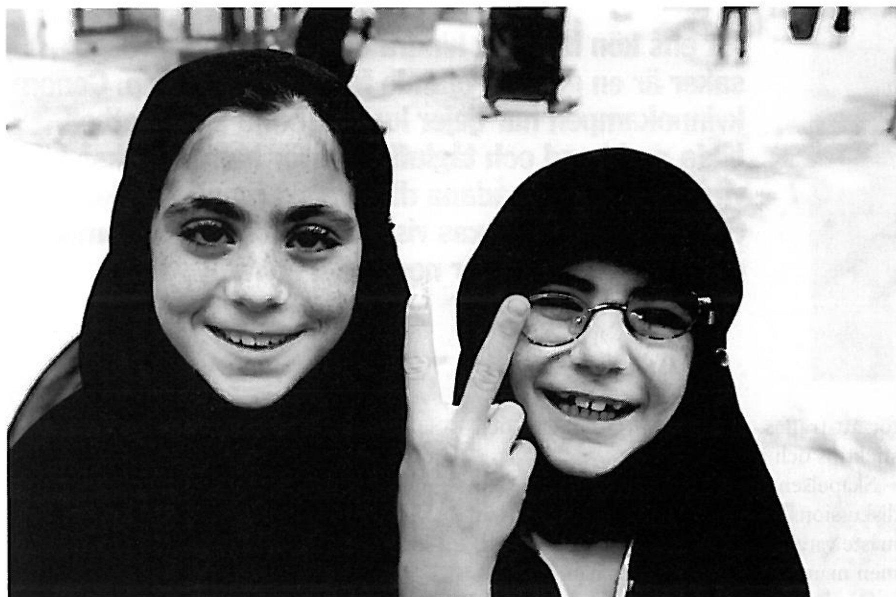

Foto: Fredrik Johansson

Är du trött på att sitta maktlös framför teven och se på medan palestinierna en efter en dödas avden israeliska staten? Du kan göra något. Ett femtiotal svenskar har under året deltagit i kampen för ett fritt Palestina på plats, genom att utnyttja vår möjlighet som västerlänningar att använda icke-våld mot ockupationsarmén. Soldaterna har inga spärrar för att skjuta palestinier, men att döda västerlänningar vore en enorm skandal. Vi kan därför skydda palestinierna genom att bo i flyktingläger, eskortera bönderna till sina olivlundar, ställa oss framför stridsvagnar, följa barn till skolan eller delta i demonstrationer för att bryta utegångsförbuden och öppna upp vägspärrar. Rörelsen kallar sig International Solidarity Movement, ISM.

I slutet av december startar ISM en ny kampanj för att sända stora grupper av mänskliga sköldar till Palestina. Inför decemberkampanjen bildas nu ISM-grupper runt om i Sverige. ISM-Stockholm arrangerar en studiecirkel som kommer att hållas varje söndag från och med den 10:e november, där intresserade aktivister tillsammans bildar en delegation. Cirkeln kommer att ta upp Palestinakonfliktens historia och det aktuella politiska läget, ge den praktiska information som behövs och förbereda deltagarna för resan. Vi träffas varje söndag på ABF-huset, Sveavägen 41, klockan 13.00. Slut upp! (Det går bra att gå cirkeln även om man inte bestämt sig för att åka eller vill åka vid ett senare tillfälle.)

För mer information: ISM-telefonen: **073-777 26 83**
Internet: **www.ism-sweden.org** & **www.palsolidarity.org** Mail: **intifadasolidaritet@hotmail.com**

Sharialagens konsekvenser

År 1979 genomfördes en revolution i Iran. Innan hade samhället varit sekulariserat, nu fick den religiöse ledaren, Ayathollan, makten och Sharialagar infördes. Enligt islam skriver Gud lagarna och framför de till människorna genom koranen. Sharialagen är Ayathollas tolkning av koranen.

De iranska lagarna diskriminerar kvinnor på många sätt, speciellt när det gäller familjerättslagstiftningar. En kvinna "tillhör" aldrig sig själv, utan sin far, sin man eller någon annan manlig släkting. Hon måste ha faderns tillstånd för att kunna gifta sig och en gift kvinna måste ha sin makes skriftliga tillstånd vid till exempel utlandsresor. Kvinnor har rätt att ansöka om skilsmässa, men att få igenom en skilsmässa är mycket svårt eftersom kvinnan måste bevisa att mannen inte klarar av att "ta hand om" henne. En man däremot kan ta ut skilsmässa utan någon speciell anledning. Vid en skilsmässa har kvinnan rätt till vårdnaden av barnen upp till sju års ålder, men i de flesta fall tar fadern och/eller hans familj över vårdnaden efter den tiden. Detta görs framförallt som ett "straff" mot kvinnnan, eftersom män uppfattar en skilsmässa som tas ut av kvinnor som en förnedring. Att få tillbaka vårdnaden om barnen är väldigt svårt för kvinnan. Myndigheterna stöder inte kvinnor och blandar sig inte i familjesfären då detta enligt traditionen och religionen är något heligt som staten inte ska lägga sig i.

Legal prostitution

Enligt iransk lag måste kvinnor beslöja hela kroppen och huvudet. Sedan Ayatollah Khomeini avled 1989 har den lagen inte varit lika sträng, men om myndigheterna bedömer att en kvinna klätt sig oanständigt, kan hon få spö- eller fängelsestraff. Könssegregeringen är lagligt befäst i Iran och därför får inte kvinnor vara med män de inte är släkt med på offentliga platser.

Prostitution är inte ovanlig i Iran och kan lagligt genomföras genom "siqeh". Det innebär att en man, oavsett om han är gift eller ogift, kan ingå ett tidsbegränsat äktenskap med en kvinna efter en enkel ceremoni. Detta registreras inte och ger inga rättigheter till kvinnan, vilket hon har (några få) i ett vanligt äktenskap. Män har rätt att ingå hur många siqeh de vill och detta ger mannen laglig rätt att ha sexuellt umgänge med en kvinna.

Diskriminering i arbetslivet

Kvinnor i Iran är berättigade till tre månaders mammaledighet och företagen är egentligen skyldiga att sedan ordna barnpassning, men i praktiken fungerar det inte. Det finns inte heller något fungerande försäkringssystem, om man till exempel är sjuk så förlorar man en hel dags lön. Kvinnor har möjlighet till pension, men detta gäller endast efter tjugo år på samma arbete. 1999 infördes en ny lag som utesluter mindre företag, med upp till fem anställda från arbetsmarknadslagarna. Till följd av detta har många företag splitttrats upp i små verkstäder (för att slippa arbetsmarknadslagarna) och kvinnor förlorar de få rättigheter de hade. Eftersom det är olagligt att organisera sig fackligt blir det svårare för kvinnor i små företag att ta konflikter med arbetsgivaren.

Det finns många kvinnor med universitetsutbildning i Iran, men diskrimineringen på arbetsmarknaden är stor och hindrar kvinnor att uppnå högre positioner inom yrkeslivet. Istället blir många kvinnor förpassade till ett liv inom hemmets väggar.

Skendemokrati

1948 undertecknade Iran officiellt Genèvekonventionen och de mänskliga rättigheterna som en av de första länderna i världen. Men den islamistiska författningen (Sharialagen) skiljer sig idag avsevärt från de mänskliga rättigheterna med diskriminering av icke-islamska grupper och kvinnoförtryck. Enligt de mänskliga rättigheterna skall ingen diskriminering på grund av kön, språk, etnisk tillhörighet eller religion förekomma. Dessa rättigheter är antingen starkt kringskurna eller helt förkastade av den iranska regimen.

I Iran förekommer demokratiska val där flera personer kandiderar till presidentposten. Kvinnor har rösträtt, men eftersom Ayathollan har den slutgiltiga beslutsmakten spelar det inte så stor roll vem de röstar på. Ayathollan väljs inte av folket, så kvinnor har i Iran sällan tillgång till de miljöer där beslut om deras rättigheter tas.

Det leder till att frågor som berör och intresserar kvinnor inte får någon plats i det offentliga rummet. Detta resulterar i sin tur bland annat i att barnomsorgen är dåligt utvecklad i Iran, vilket är ett problem som drabbar kvinnor som förvärvsarbetar. Om kvinnor inte var traditionellt bundna vid hemmet skulle de utvecklas och kunna delta i andra aktiviteter. Då kvinnor föder många barn blir de uteslutna från det kollektiva livet och får sämre möjligheter att utvecklas på arbetsmarknaden, och mindre frihet.

Är det brist på politiska fri- och rättigheter, vilket förekommer i Iran, hindras samhället att gå mot en positiv förändring när det gäller synen på kvinnan och hennes rättigheter. Demokrati skapar möjligheter för utveckling men dess möjligheter måste aktivt tas tillvara för att resultat skall kunna uppnås.

TEXT: SHORA ESMAILIAN
FOTO: FREDRIK JOHANSSON

Iranska kvinnor är inte tysta

Kvinnoförtrycket i Iran blev uppmärksammat i och med den tårdrypande amerikanska kioskromanen "Inte utan min dotter", som gav hela västvärlden bilden av den ständigt misshandlade iranska hustrun som finner sig i sitt öde, tiger och lider.

Kvinnorna i Iran har visserligen inte haft det så lätt sedan Ayathollan kom till makten, men några vanmäktiga offer har de inte blivit. Sholeh Irani är aktiv i Stödkommittén för kvinnor i Iran. Direkt Aktion bad henne att berätta om den iranska kvinnokampen.

– Kvinnor i Iran är inte alls så tysta och lydiga som många tror. Tvärtom, de är högljudda! Sharialagarna är hårda, och kvinnor är i princip rättslösa, men lagen är inte det enda som avgör. Under de senaste fyra-fem åren har många förändringar skett. Kvinnorna har börjat organisera sig och det finns ett tiotal kvinnogrupper som arbetar för förbättringar, både med statlig anknytning och helt oberoende. Det är förbjudet att demonstrera, men de anordnar möten och seminarier och på senare år har de också börjat fira åttonde mars. Inte bara i huvudstaden Teheran, utan också i många mindre städer.

Kvinnorna utbildar sig mer, även inom mansdominerade yrken. Ett exempel är filmindustrin där numera majoriteten av filmerna har en kvinna som huvudperson, tack vare att så många kvinnor jobbar med filmproduktion!

Och det är en ständig kamp på gatan mellan kvinnor och moralpoliser, som ser till att man inte visar för mycket av håret och kroppen. Kvinnorna utmanar reglerna så mycket de bara kan utan att bli arresterade.

Fortfarande är det svårt att få igenom lagändringar och etablissemanget är starkt emot förbättringar för kvinnor, men det kommer hela tiden goda nyheter!

Text: Karin Nyman

SUF jubilerar!

Glada SUF:are.

När jag var liten längtade jag jättemycket efter att bli 13-14 år sådär, för att då skulle jag äntligen kunna säga saker som "kommer du ihåg den där händelsen, för typ tio sedan".

Att kunna referera till något som hände för just tio sedan var för mig otroligt vuxet, och ett decennium var en väldigt lång tid. Att SUF förstås har fyllt både tre, fem och åtta år har inte haft samma betydelse. Att jubilera är en psykologisk spärr som det är jättekul att vi äntligen passerat.

Att vara aktiv i SUF är fortfarande till stor del ett uppbyggnadsarbete, både i den lokala gruppen och i den nationella federationen. Ibland är det förstås frustrerande att inte ha någon riktig mall att gå efter, och vara tvungen att testa allt med trial-and-error. Men samtidigt är det fantastiskt spännande att vara med och bygga grunden för en syndikalistisk ungdomsrörelse, och fantastiskt roligt att se den enorma potential som finns i alla inblandade människor, och i ideologin själv. Medan andra ideologier blir mossiga och omoderna känns syndikalismen alltid som ett vitalt och intressant alternativ. Det är en idé om demokrati och medbestämmande som alltid går att applicera på samhället, oavsett hur det utvecklas.

I och med att vi är ungdomar, så är vi också oerfarna. Man lär sig en massa när man är med förstås, men av naturliga skäl kan man inte vara med speciellt länge i ett ungdomsförbund. Precis som SUF blir också vi människor äldre. Därför har det varit livsnödvändigt för oss att kunna behålla kunskapen som skapats, och det har vi ofta nog också lyckats med. Vårt jubileum i sig är ett bevis för detta, det har ju varit ett par generationsskiften sedan starten.

Och även om vi som sagt ännu bara lägger grund så är det en grund att vara stolt över. SUF har nu drygt 30 lokala klubbar, en internationell kommitté, en inåtriktad och en utåtriktad tidning och en grundläggande inre organisation, en stabil löpande verksamhet.

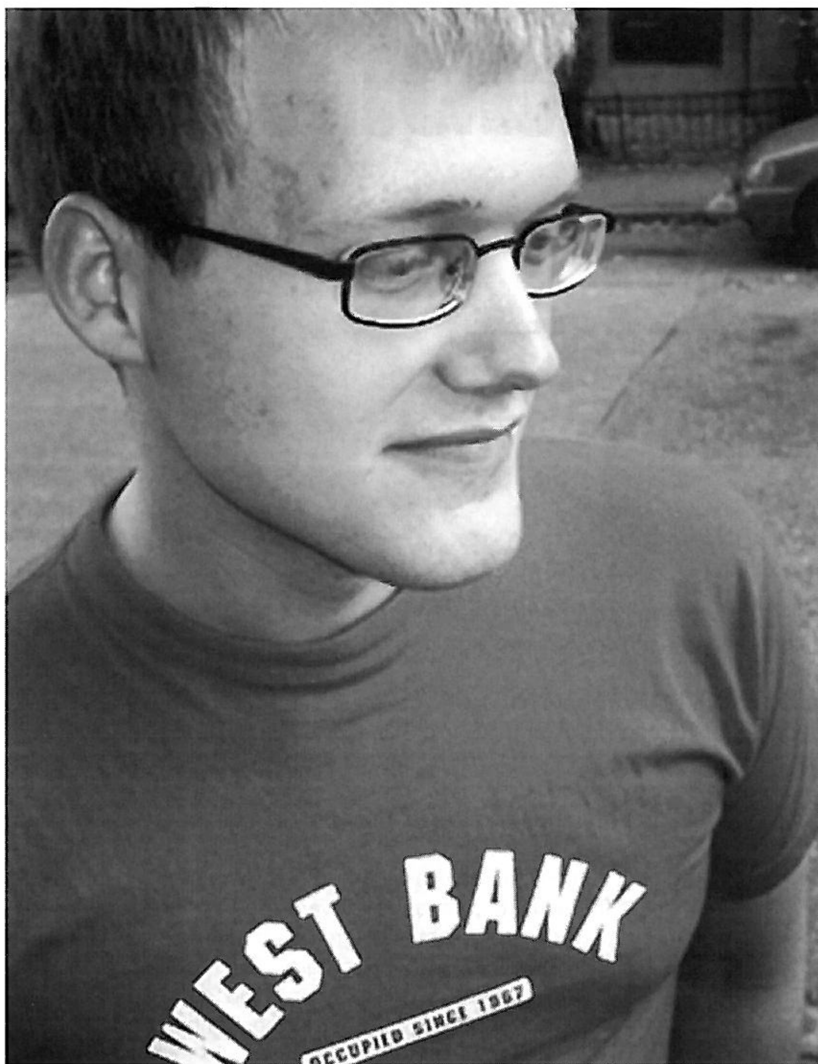
Kan man vara annat än optimist med en så bra början? Kom igen, så styr vi upp resten!

Karin Nyman

SUF 10 ÅR!

Fira SUF:s 10-årsjubileum med middag och fest!
Lördagen den 1:a mars 2003 18:00 Repslagargatan 5b
Festen hålls på kollektivhuset Blenda i Uppsala där den första SUF-klubben startades. Betala in 200:- på PG 64 99 67-7, kulturföreningen Direkt Aktion. Ange om du vill ha kött eller vegetarisk mat, samt namn och adress. För pengarna får du mat, måltidsdryck, sovplats och frukost. Anmälan är bindande.
Frågor besvaras av Hanses, 0707 310072
eller maila arwidlund@hotmail.com

Ockupationen inifrån

Vad är det som får en människa att lämna lugnet hemma och själv åka till Palestina för att försöka skydda civilbefolkningen och för att kämpa tillsammans med dem för att få ett slut på ockupationen av Palestina? DA har träffat Niklas och Kristin, som var där i somras.

Under sommaren som gått har ungefär 30 svenskar varit nere i Palestina genom nätverket ISM, International Solidarity Movement. Många av dessa har varit SUF:are, men det har även varit en hel del folk som tidigare inte varit politiskt organiserade, men som också fått nog av den dagliga terror som det palestinska folket utsätts för.

Fler människor är på väg ner för att under hösten och vintern verka som mänskliga sköldar på de ockuperade områdena och för att, genom sin närvaro, sätta press på ockupationsmakten Israel.

Niklas Eriksson är 22 år och pluggar praktisk filosofi och arabiska i Stockholm. Han har varit i Palestina tre gånger, senast i somras då han var där i sex veckor.

Hur blev du intresserad av Palestina?

– Det började med att jag läste samhällsprogrammet med freds- och konfliktsinriktning på gymnasiet och då höll vi på mycket med just Palestinakonflikten. Hela klassen åkte dit en vecka och vi bodde bland annat hemma hos palestinska familjer. Sen fastnade jag i det, det är svårt att släppa när man har sett hur det verkligen är där nere.

Varför tycker du det är viktigt att åka dit själv?

– Jag tror att ISM som nätverk kan påverka mycket. Som internationell aktivist kan man underlätta det dagliga livet för palestinierna. Eftersom situationen ser ut som den gör idag så kan palestinierna inte längre göra motstånd mot ockupationen genom ickevåld till exempel genom att demonstrera eller trotsa utegångsförbudet, men det kan vi som västerlänningar göra. När vi gör det tillsammans med palestinierna så blir även de tryggare eftersom militären beter sig helt annorlunda när internationella aktivister är närvarande. Media blir också mer intresserade när vi finns på plats och man får också större tyngd i sin argumentation när man själv har bevittnat situationen där nere.

Får man någon hjälp av ISM när man är där nere?

– Man kan ta kontakt med ISM i Sverige och få veta vart man ska ta vägen och vilka man kan ta kontakt med. På plats är det välorganiserat med en träning där man bland annat får lära sig om hur ISM fungerar och hur man ska bete sig mot militärer, bosättare och palestinier. Dessutom så finns det koordinatörer på plats i de större städerna som underlättar planeringen av de olika aktionerna.

Vilka risker innebär det att åka ner?

– Självklart är det inte helt riskfritt, men som västerlänning löper man väldigt liten risk att utsättas för fysiskt våld överhuvudtaget eftersom det skulle resultera i så mycket negativ publicitet för Israel. Dessutom tror jag att de israeliska soldaterna identifierar sig med oss västerlänningar och därför drar de sig för att bruka våld mot oss. Det värsta jag har råkat ut för är tårgas.

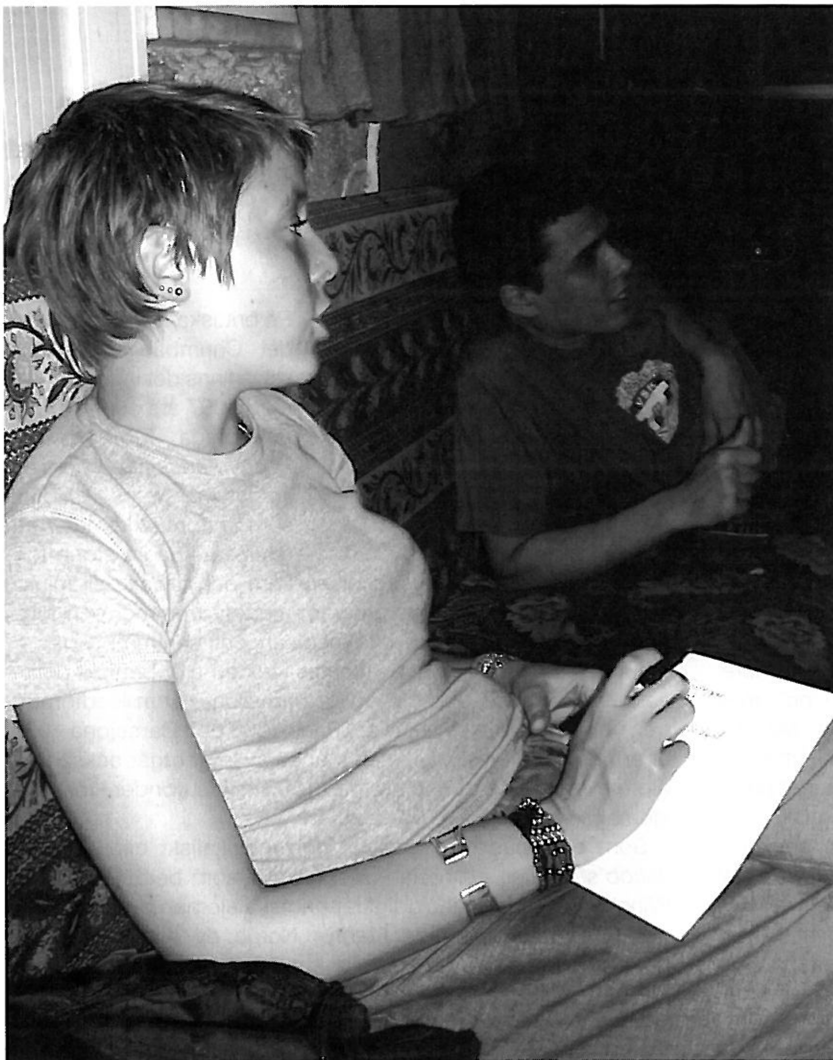
Man kan själv välja vilka risker man vill ta. Man kan välja att lägga sig framför stridsvagnar om man tycker att man klarar det, men man gör lika mycket nytta genom att vara där som observatör, leka med barn eller bo hemma hos palestinska familjer. Bara genom sin närvaro gör man stor skillnad och ingjuter hopp hos den palestinska befolkningen i deras befrielsekamp.

Av de saker som du har gjort under dina resor, vad tycker du varit det mest lyckade?

– Det måste ha varit när jag och tre andra ISM-aktivister var en vecka i flyktinglägret Askar i utkanten av Nablus nu i somras. Innan vi kom dit var lägret utsatt för daglig beskjutning, men efter att vi kommit dit och gjort vår närvaro känd för militären så upphörde den. Palestinierna i lägret trodde det var tack vare vår närvaro. Då kände man verkligen att man lyckats göra något viktigt.

Vad kan man göra i Sverige för att stödja Palestina?

– Man kan till exempel bojkotta israeliska varor. Det är ett enkelt sätt att ta ställning och påverka som individ. Alla kanske inte är beredda att åka dit själva.

Kristine Persson är 20 år och jobbar som dagisfröken i Stockholm. Hon var nere för första gången nu i somras i tre veckor.

Hur kom det sig att du bestämde dig för att åka till Palestina?

– Jag hörde ett tal av Andreas Malm från SUF om Palestina på syndikalisternas första-maj-demonstration i Stockholm i år. Då blev jag intresserad och gick på ett informationsmöte.

Jag kände att jag, genom att åka, kunde göra något konkret för alla de människor som lider därnere. Det kändes skönt att verkligen få göra något själv istället för att bara sitta och titta på all orättvisa hemma framför TVn.

Hur förberedde du dig för resan?

– Vi som ville åka ner ordnade en studiecirkel i våras där vi både lärde oss mer om själva konflikten och alla praktiska detaljer som kan vara bra att veta. När jag kom till Jerusalem deltog jag dessutom i ISMs träning där.

Vad gjorde du när du var där?

– Först åkte jag och tio andra svenskar till Ramallah där vi skyddade ett sjukhus och var utanför Arafats högkvarter där han satt i husarrest. Där hamnade vi i en konfrontation med den israeliska militären när de ville gripa vår palestinske vän. Vi svenskar blev släppta efter att ha blivit hållna i solen i ett par timmar, men palestiniern blev gripen, bortförd och misshandlad. Därefter åkte vi till en by där vi hjälpte till på ett sommarläger för barn. Byn hade haft utegångsförbud i fyra månader och varit totalt isolerad från omvärlden. Vi hjälpte till att undervisa i engelska, idrott och drama, men största delen av tiden gick åt till lekar. Det var härligt att se att trots den ondska och det våld som hör till barnens vardag så har de en enorm energi och de sken verkligen upp när vi internationella kom.

Efter det så åkte vi till Nablus och deltog i en demonstration mot utegångsförbudet. Där var situationen fruktansvärd och man kände att den bara skulle trappas upp. Inte en dag gick förbi utan att militären dödade och förstörde, det såg ut som en spökstad på grund av utegångsförbudet och skotthålen som fanns överallt.

Det sista vi gjorde innan vi åkte hem var att skydda ett flyktingläger, Al Fara'a, utanför Nablus.

Vilken händelse minns du starkast där nerifrån?

– Det var när vi var i Al Fara'a. Då fick jag uppgiften att följa med en höggravid kvinna till sjukhuset. De ville ha med mig som skydd så att inte ambulansen skulle bli stoppad i vägspärren så länge. På vägen blev vi stoppade av en pansarvagn och vi fick gå 200 meter över ett fält med krypskyttar i varje hörn. Man kände att de kunde skjuta vilken sekund som helst. Efter en hel del krångel kom vi i alla fall fram till sjukhuset och hon födde en liten flicka. Morgonen efter förlossningen vaknade vi klockan fem av att militären sköt precis utanför fönstret. Ljudet var öronbedövande, men den lilla flickan fortsatte lugnt sova som i tyst protest. Jag fick bli hennes gudmor och döpa henne. Jag döpte henne till Amel som betyder "hopp" på arabiska.

Hur påverkades du av resan?

– Den har definitivt stärkt mig och inspirerat mig att jobba mer med konflikten här hemma. Jag bara längtar till jag får möjlighet att åka tillbaka. När jag var där nere var jag inte så rädd, rädslan kom efteråt. Nu har jag svårt att höra maskingevär och bomber på TV och det händer att jag drömmer mardrömmar. Men det är ingenting om man jämför med det positiva som jag fick ut av resan.

Skulle du råda andra att göra samma sak?

– Ja, absolut! Man tar sitt ansvar som medmänniska och så länge västvärldens regeringar och FN inte agerar så blir det upp till oss att göra någonting för att hindra den etniska rensningen Israel bedriver.

TEXT: JOSEFIN ADAMSSON
FOTO: FREDRIK JOHANSSON

Vill du veta mer om ISM?
www.ism-sweden.org
intifadasolidaritet@hotmail.com

Du kan också stödja oss ekonomiskt genom att sätta in pengar på PG 4563357-5. Betalningsmottagare SUF-Stockholm. Märk talongen ISM.

Roadblock removal. ISM-aktivister och palestinier gräver bort en förstörd väg för vattentransporter utanför Nablus i byn Iraq Burin.

Ett gungigare men tråkigare Meshuggah

Meshuggah
Nothing
Nuclear Blast

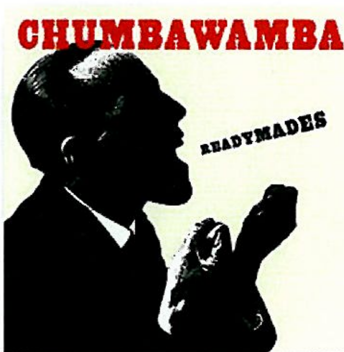
Svenska Meshuggah har i många år varit nästan ensamma med att göra sin egna typ av arga och jazz-influerade metall, tok-poly-rytmisk arg musik som inte offrat svängigheten för gudabenådad teknik.

På *Nothing* märks en hel del förändringar jämfört med tidigare skivor. Låtarna är lång-sammare, bygger mer på tyngd och gung än på hetsiga attacker av ordnat kaos. Man har också öppnat upp ljudbilden för ett varmare och mer utspritt sound än på förra skivan *Chaosphere*. Tyvärr utfaller detta inte helt till bandets fördel – i och med låtarna saktats ner blir de också alldeles för långa. Man får känslan av att man gott kunde klippt två eller tre minuter tidigare i varje låt för att dra ner på segheten. Ljudlandskapet passsar inte heller riktigt Meshuggahs av naturen tekniska och maskinella stil, trummorna blir för separerade från helheten. Man vet att både trummor, bas, gitarr och sång stretar åt samma håll, men det finns ingen egentlig känsla av det.

Den första genomlyssningen lämnade mig rätt besviken. Men precis som med *Chaosphere* så låter det efter några veckor inte alls lika tråkigt längre. De första 4-5 låtarna duger riktigt bra till att sitta hemma och uppskattande nicka till, men några nya *Gods of Rapture, Future Breed Machine* eller *New Millenium Cyanide Christ* finns inte. Bara man tar sig tid och gräver ner sig lite i musiken så hittar man en helt OK Meshuggah-platta, men inte så värst mycket mer.

Mikael Altemark

Politisk ilska inbäddad i musikalisk svalhet

Chumbawamba
Readymades
Universe

På brittiska anarkopopbandet Chumbawumbas nya skiva finns det ingen hit i stil med 1997 års superhit och radioplåga *Tubthumping*. *Readymades* är ett politiskt laddat men lågmält album som knappast kommer att resultera i några större försäljningssiffror. Musiken vaggar en fram och tillbaka till mjuka melodier, pop varvat med program-merade trummor och folkmusiksinspirerade slingor, ofta med sången i centrum.

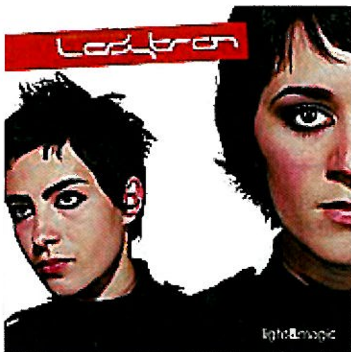
Ämnen som intelligent avhandlas i texterna är brittiskt polisvåld, sweatshops och det dolda barnarbete som klädföretagen helst inte vill att vi skall se. Paris 1968 och Barcelona 1936 är årtal som refereras till, men många av låtar utgår också från äldre exempel på motstånd, från 1300-talets bonderevolter till sjömansmyterier på 1700-talet.

Som bäst både textmässigt och musikaliskt blir det med *Jacob's Ladder,* ett melankolisk stycke som berättar om hur Winston Churchill kallblodigt lät brittiska sjömän drunkna efter att deras skepp sänkts utanför Norge av tyska kryssare. Bakgrunden var att den norska kungafamiljen skulle evakueras och inga risker fick tas – en räddningsoperation kanske skulle väcka tyskarnas uppmärksamhet. Jämfört med en handfull personer ur överklassen så var uppenbarligen de 1600 sjömännens liv inte mycket värda.

Readymades är en lugn popskiva som inte innehåller några solklara hits, men väl ett par låtar som man gärna lyssnar på om och om igen. Avståndet mellan de starkare låtarna blir dock ibland ändå för långt och därför känns hela skivan lite sömnig.

Mikael Altemark

Medioker uppföljare från Ladytron

Ladytron
Light and magic
Emperor Norton

Det är många band genom tiderna som stått inför "Oj, vår-debutskiva-var-helt-genial-och-framgångsrik-och-kanske-inte-går-att-överträffa"-problemet. Vanligtvis är det ett fåtal band som lyckas få fram en värdig uppföljare.

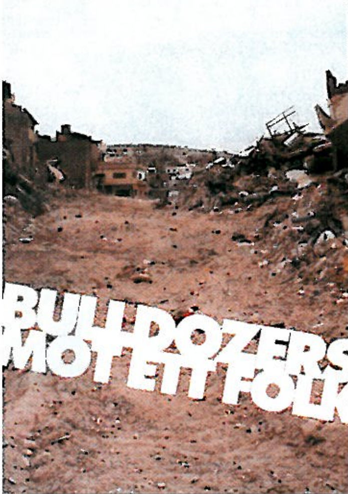
Brittiska Ladytrons *Light and Magic* blev tyvärr inte ett av dessa. Snarare än ett framgångsrikt steg vidare i sin utveckling låter det mesta av materialet på skivan som en demo producerad ett par år innan bandet putsat sina talanger och fulländat sin potential med 2001 års fantabulösa *604*.

Visst finns lite av samma avslappnade, kyliga och ironiska stil kvar. Det är fortfarande fråga om samma charmiga lo-fi-elektroniska retro-pop, fast i mindre varm analog tappning, då soundet nu är mer digitalt. Sångerskorna Marnie och Aroyo's kyligt viskande berättelser om alienation och sociala spel och de uppenbara vinkarna åt olika influenser (t.ex. Kraftwerk) finns alltjämt kvar. Problemet är bara det att det helt enkelt låter som man gått bakåt i sin musikaliska utveckling. Arrangemangen är inte lika smarta, pop-melodierna inte lika tidlösa, medryckande och trallvänliga. Framförallt trumprogrammeringen har blivit mycket sämre, man verkar inte ha brytt sig om att tänka på att rytmer skall driva låtar framåt, inte göra dem otympliga och klumpiga. Le Tigres *Feminist Sweepstakes* från 2001 led av ungefär samma problem.

Men visst finns det ljuspunkter. Främst spåren *Seventeen* och *Cease2xist* är goda för många genomlyssningar och behåller lite av den unika och allvarliga retro-utan-kitsch-atmosfär som de fick till på *604.* Även dessa låtar är dock ganska tjatiga och repetitiva, precis som resten av spåren. Segheten i låtarna blir inte bättre av att även själva skivan är alldeles för lång också. Om bandet hade sållat lite mer i materialet skulle nog *Light and Magic* varit en bättre uppföljare.

Mikael Altemark

Palestina och konflikten i sin helhet

Bulldozers mot ett folk
Andreas Malm
Agora

På en fest nyligen kom jag att prata med en tjej som varit nere i Palestina med ISM (International Solidarity Movement). Jag frågade henne vad hon tyckte om Bulldozers mot ett folk. Det är vår Bibel, blev svaret. Det är ett högt betyg för en debuterande författare och speciellt för en så faktaspäckad reportagebok vi är vana vid att få levererade från gamla universitetsugglor.

För oss runt tjugo utan föräldrar som varit insatta i ”Palestina/Israel”-frågan, är det ett virrvarr av krig, ockupation, araber och judar. Det är en konflikt som i alla fall jag inte fick klarhet i förrän nu på senare år (långt efter den första Palestina sjalen). Konfliktens svårighet var då (som nu för en del) vem som egentligen är ond. I andra frågor var det lätt. Hitler var ond, det visste man. Sovjet var också onda, fast inte lika onda som Hitler och under andra världskriget nästan goda, dock ondare än USA som i sin tur inte var lika goda som Sverige. Men nu är det ju aldrig så enkelt att döma i konflikter, ”god” eller ”ond” beror på vem man frågar. Det som försvårat ställningstagandet för många i den här frågan är judarnas historia, speciellt under andra världskriget, som också är upprinnelsen till ”Palestinafrågan”. Hade inte israelerna haft sina förföljelser att skylla på så hade det palestinska folket troligen varit fritt för längesen. Det är en knepig konflikt, men i denna bok rätas många frågetecken ut. Att Andreas Malm skrivit denna bok för att få något sagt, för att det finns något han vill berätta är tydligt. Det är inte en skönlitterär bok, skriven för att underhålla, och har inga ambitioner att vara det, men har trots detta det skönlitterära drivet som många andra böcker i denna genre saknar.

Boken är uppdelad i tre delar där den första har sin utgångspunkt i författarens resor i Palestina. Vi får ta del av utförliga miljöbeskrivningar som hjälper till att få bilden av den palestinska vardagen klarare. Hans varma möten med palestinierna och de svåra förhållandena i flyktinglägren vävs skickligt ihop med historiska förklaringar och återblickar.

Slitna uttryck som trogen realism kommer här till sin rätt. Med enkla medel förklaras det spända läget, så gott det med ord går.

I andra delen får vi en genomgång av Sveriges mellanösternpolitik. Sverige hade en aktiv roll i skapandet av staten Israel men tog sen avstånd till Israels ockupation och allt hårdare metoder för att kväsa upproren. Sveriges roll som fredssamordnare övergavs under Göran Perssons tid och har bytts ut mot en klar Israelvänlig linje. Med bra faktaunderlag får vi ta del av en svensk efterkrigspolitik att både skämmas och vara stolta över.

Boken avslutas med en beskrivning av ISM och deras arbete i Palestina idag.

Det jag saknar är en karta över mellanöstern. Det skulle göra det enklare att följa reseskildringarna och konfliktens historia. Men man får väl kolla i någon gammal kartbok som ligger och skräpar någonstans hemma och skulle ha återlämnats till geografiläraren för länge sedan.

Vill man veta mer om Palestina och konflikten i sin helhet är det här faktiskt bibeln.

En sån här bok om varje stor konflikthärd, och världen skulle vara betydligt enklare att förstå.

ANDERS BÖTTINGER

Hannele om syndikalismen

Hösten 1998 tillträdde Hannele Peltonen som SAC: s sekreterare. Det har varit fyra omtumlande år. Björn Söderberg, syndikalist och fackföreningskämpe blev mördad. SAC beskylldes för att varit inblandad i "upploppen" i Göteborg under EU-toppmötet. Men SAC har också utvecklats. Det har varit en facklig reorganisering och SAC börjar utvecklas i positiv riktning.

Generalsekretare låter stort och lite pompöst, vad gör en generalsekretare egentligen?

– Man har ganska många uppgifter, men den viktigaste som jag ser det är att koordinera verksamheten. Att samordna den så att organisationen går åt samma håll. Det är ingen lätt uppgift, men det har ändå gått bra. SAC är ju uppbyggt väldigt decentraliserat och det finns ibland en misstänksamhet på gott och ont mot oss som företräder centralorganisationen.

– Generalsekreteraren är också SAC:s ansikte utåt. Man får ställa upp på intervjuer och försöka föra SAC:s talan i den offentliga debatten.

Varför tycker du man ska gå med i SAC?

– Det är viktigt att organisera sig fackligt, och SAC är ett bra alternativ. De flesta går in i LO-facken men vi finns där, som radikalt fackligt alternativ och alla som inte är reformister kan välja SAC.

– Jag tror att om man har någon sorts erfarenhet av hur LO-facken fungerar, deras nära samband med sossarna och samförståndspolitik med arbetsgivarna ser man hur toppstyrt det är. Har man sen ett konfliktperspektiv på samhället, alltså att man ser en grundläggande konflikt mellan de som jobbar och de som äger företagen, så är SAC väldigt tydliga på den punkten. LO och de andra facken är ju otroligt otydliga, man äger aktier i t.ex. Ericson och tjänar således på till exempel rationaliseringar och massuppsägningar.

– Vi är en tydlig arbetarorganisation som är till för medlemmarna.

Vilken framtid tror du syndikalismen har?

– Det beror på oss själva! Men jag tycker att det går framåt. Jag ser försiktigt optimistiskt på framtiden i Sverige men globalt sett är det väldigt spännnande. I länder där syndikalismen länge blivit nedtryckt och syndikalister blivit mördade eller fängslade börjar det gro en frihetlig organisering. I Sibirien i Ryssland har vi just nu den snabbast växande syndikalistiska rörelsen. I Brasilien, där de syndikalistiska fackföreningarna var de allra största på 30-talet för att sedan slås sönder av fascisterna ökar det också mycket. I Spanien ökar det också. Man ser att det börjar dyka upp överallt, så internationellt sett ser det ljust ut även om det är väldigt lång väg kvar.

– Man ser också att vårt sätt organisera oss, lokalt med aktivism och gräsrotsarbete och vårt sätt att hålla möten enligt en frihetligt socialistisk idétradition har tagits över av andra sociala rörelser. Det är ju ett bevis på att vårt sätt att arbeta fungerar väldigt bra. Så även om inte vår syndikalistiska organisation fått så stort genomslag så har våra idéer fått det. Jag tänker bland annat på de jordlösas organisering i Bangladesh och MST i Brasilien (se DA 31). Men även kanske fältbiologerna i Sverige, om de kommer in i vår organisation så känner de igen våra demokratiska strukturer och de gillar dem. Går de istället i ett fackligt arbete inom LO så har de nog jättesvårt att anpassa sig till de tröga och odemokratiska strukturer som de fattar beslut på.

Vilken roll tycker du SUF har spelat och spelar inom den syndikalistiska rörelsen i Sverige?

– Jag tror SUF spelar en otroligt stor roll och att det är väldigt viktigt för syndikalismen att SUF finns. För SAC är SUF kanske den viktigaste organisationen som vi samarbetar med.

Ser man på vilka ungdomar som går med så är det ofta gamla SUF:are och jag kan också se att de som kommer till oss från SUF är otroligt "välutbildade" i organisering och det syndikalistiska arbetssättet. SUF har gjort ett enormt arbete som SAC kan dra nytta av. Så jag tror SUF är en oerhört viktig organisation.

– Sen så har vi ju ibland problem med SUF. Vi kan ju inte "bestämma" över SUF som ju är helt fristående och en egen organisation. Och det har väl några gånger uppstått situationer då vi i SAC, i alla fall centralt, har tyckt att "nu är de väl lite väl radikala, så där skulle inte vi ha gjort". Men det får vi väl leva med.

TEXT: ANDERS BÖTTINGER
FOTO: JAN-ÅKE ERIKSSON

Klasskamp från hela världen

Argentina 100 000-tals går ut på gatorna i protest mot IMF och dess omänskliga krav.

Barbados Pepsi hotar facket med att flytta sin fabrik vid eventuella aktioner. Arbetarna svarar genast med strejk! Efter två dagar tvingas Pepsi att vika sig.

Colombia Hittills har över 100 fackaktivister mördats på grund av sitt engagemang. Senast i raden är fackaktivisten Adolfo de Jesus Munera som därmed blev Coca-Colas åttonde offer. Detta eftersom han uppbackad av facket vågade ge sig in i en juridisk tvist som han troligtvis skulle ha vunnit. FN:s representant klassar Colombia som ett krigsområde. "...det pågår ett klasskrig..."

El Salvador Högerstyret fortsätter sin attack på arbetarklassen. Senast i raden av offer är vårdfacket som tagit strid mot privatiseringarna. Hittills har fem fackanslutna sparkats olagligt vilket har resulterat i en solidaritetsstrejk.

England Antal förlorade arbetsdagar till följd av strejker har inte varit fler på 13 år. Kan det vara så att arbetarna kombinerar sin kamp med lite behövlig extra semester? Några av de som varit i strejk är postanställda, vårdanställda och stålarbetare. En vanlig orsak till strejkerna är den hotande privatiseringen.

Indonesien 10 000-tals i protest mot de av IMF påtvingade arbetsfientliga lagarna. Trots fredliga protester sköts två demonstranter ihjäl av polisen den 19 augusti. Dagen därpå mördades ytterligare två aktivister av polisen i samband med protesterna.

Kina 10 000-tals i massiva protest mot privatiseringens konsekvenser såsom massarbetslöshet. Di Tiangui arresterad efter att som första person i Kina försökt organisera pensionerade statsanställda.

Kenya Skolstarten inleddes med en stor lärarstrejk. Kraven är att innestående löner ska betalas ut, att utlovade löneökningar genomförs och att den fängslade fackledaren John Gitari ska friges. Redan andra dagen utbröt kravaller och flera av de strejkande skadades när polisen attackerade en demonstration.

Namibia Strejk vid det angloamerikanska gruvföretaget Skorpion Zinc. Flera arbetare skadas svårt av polisens gummikulor.

Nigeria 17 september innebränns 120 arbetare i en fabrik till följd av företagets policy att låsa in arbetarna under dagen – sånt kallas mord. Företaget verkar dock gå fria från ansvar.

Palestina Intifadan fortsätter.

Ryssland Vladimir Vorobyov, facklig aktivist, olagligt gripen i ett försök att hindra de växande protesterna mot en boendereform.

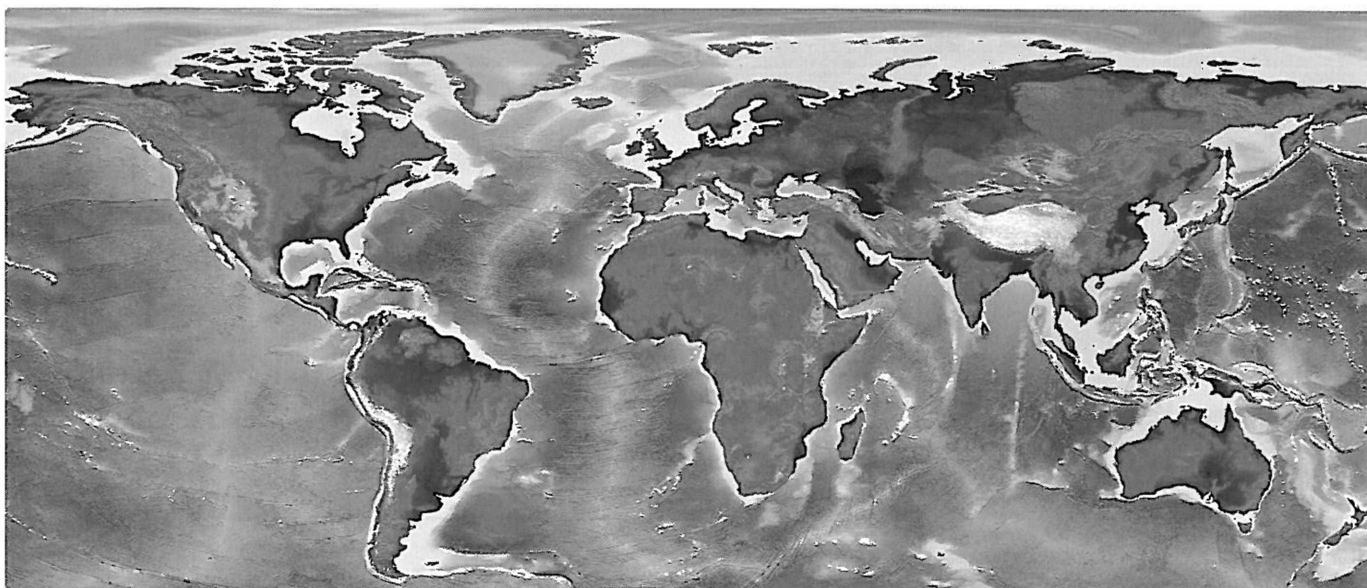
Somalia Journalister i strejk mot lag som förbjuder tryckandet av skrift som hotar "det allmänna intresset, islam, enighet, det politiska systemet, säkerhet eller välfärden".

Sydafrika 20 arbetare döda i en fabriksbrand. Orsak: företagets policy att låsa in sina arbetare under arbetsdagen. 2 oktober: En endags jättestrejk mot privatiseringar.

Nokuthula Hiatswayo som tvingades föda tvillingar på golvet i en "sweatshop" (till följd av företagets policy att låsa in sina arbetare under arbetsdagen) vilket resulterade i barnens död (se förra numret av DA) har nu blivit sparkad från sitt arbete.

Sydkorea Över 50 fackaktivister sitter inlåsta på grund av sitt fackliga engagemang. 1000-tals i demonstration den 25 augusti till stöd för fångarna och för införandet av 5 dagars arbetsvecka. Sjukhuspersonal i strejk möttes av massavsked varefter inhyrda "väktare" stormade sjukhusen och misshandlade de strejkande, 20 svårt skadade. Trots detta fortsatte strejken tills 100-tals poliser stormade byggnaderna 3 veckor senare.

USA Över 10 000 hamnarbetare lockoutades eftersom arbetsköparna ansett att de systematiskt maskade. Efter miljardförlust tvingades Bush avbryta aktionen.

Intresserad av SUF?

Kontakta samordningsgruppen eller din närmaste lokalklubb

SUF:s Samordningsgrupp
Box 1642
221 01 Lund
Tfn: 046-132843
sog@suf.cc
http://www.suf.cc

SUF:s Internationella Kommitté
ik@suf.cc
(Kontaktas annars via SUF-Gävle)

SUF-Arvika
c/o Arvika LS
Kyrkogatan 40A
671 31 Arvika
Tfn: 0570-103 07
sufarvika@usa.net
http://www.come.to/suf-arvika

SUF-Alingsås
Suf-alingsas@hushmail.com
Tfn: 0709-89 22 90
(Tors 18:00 - 20:00)
(Kontaktas annars via Samordningsgruppen)

SUF-Eslöv
suf-eslov@hushmail.com
(Kontaktas annars via Samordningsgruppen)

SUF-Falun
c/o Falu-Korsnäs LS
Trotzgatan 32-34D
791 71 Falun
Tfn: 023-26 354
Suffalun@hushmail.com
http://suffalun.cjb.net

SUF-Gotland
c/o Gotlands LS
Signalgatan 13D
621 47 Visby
gotland@suf.cc
www.suf.cc/gotland

SUF-Gävle
Box 6113, 800 06 Gävle
Tfn: 0740-18 39 71 Sökare
gavle@suf.cc
http://sufgavle.cjb.net

SUF-Göteborg
c/o Göteborgs LS
Box 7267
413 01 Göteborg
Tfn: 031-711 23 04
(Tors 18.00-20.00)
suf_gbg@hushmail.com

SUF-Helsingborg
suf_hbg@hushmail.com
(Kontaktas annars via Samordningsgruppen)

SUF-Hässleholm
Hassleholm@suf.cc
(Kontaktas via Samordningsgruppen)

SUF-Kalmar
Box 229, 391 22 Kalmar
kalmar@suf.cc
http://www.suf.cc/kalmar

SUF-Karlskrona
karlskrona@suf.cc
http://www.suf.cc/karlskrona
(Kontaktas annars via Samordningsgruppen)

SUF-Karlstad
c/o Karlstads LS
Våxnäsgatan 10
653 40 Karlstad
Tfn: 054-21 64 90
karlstad@suf.cc
www.suf.cc/karlstad

SUF-Luleå
Edeforsgatan 76
974 38 Luleå
Tfn: 0920-105 34
lulea@suf.cc
http://www.syndikalist.nu/suflule

SUF-Lund
C/o Lunds LS
Box 1642
221 01 Lund
Tfn: 046-211 06 23
(Tors 18.00-20.00)
lund@suf.cc
http://www.suf.cc/Lund

SUF-Malmö
Box 321, 211 41 malmö
Tfn: 040-12 61 78
malmo@suf.cc

SUF-Motala
suf_motala@hotmail.com
(Kontaktas via Samordningsgruppen)

SUF-Norrköping
c/o Norrköpings LS
Olai Kyrkogatan 5B
602 25 Norrköping
Tfn: 011-13 18 55
(Mån 17.30-18.00)
Suf-norrkoping@mail.com

SUF-Piteå
sufpitea@spray.se
(kontaktas annars via Samordningsgruppen)

SUF-Sandviken
c/o Sandvikens LS
Box 246
811 27 Sandviken
Tfn: 026-25 90 09

SUF-Skellefteå
Box 32
931 21 Skellefteå
suf_skelleftea@hotmail.com
http://www.come.to/suf-skelleftea

SUF-Stockholm
c/o Stockholms LS
Bergsundsgatan 10 nb
117 37 Stockholm
Tfn: 08-658 62 69
stockholm@suf.cc
http://www.motkraft.net/suf-sthlm

SUF-Sundsvall
C/o Östra Medelpads LS
Box 357
851 05 Sundsvall
suf.sundsvall@hushmail.com
http://www.suf.cc/sundsvall

SUF-Sölvesborg
suf_sbg@hypatia.every1.net
(Kontaktas via Samordningsgruppen)

SUF-Trelleborg
trelleborg@suf.cc
www.suf.cc/Trelleborg
(Kontaktas via Samordningsgruppen)

SUF-Uddevalla
Suf_uddevalla@hotmail.com
(Kontaktas via Samordningsgruppen)

SUF-Umeå
c/o Umeå LS
Fabriksgatan 1
903 31 Umeå
Tfn: 090-77 21 00

SUF-Uppsala
c/o Uppsala LS
Studentstaden 17
752 33 Uppsala
Tfn: 018-69 46 89
Fax: 018-69 22 65
uppsala@suf.cc
http://www.suf.cc/uppsala

SUF-Varberg
Suf-varberg.cjb.net
http://bizarr.blipp.com/suf
(Kontaktas via Samordningsgruppen)

SUF-Vetlanda
suf_vetlanda@trust-me.com
http://www.suf.cc/vetlanda
(Kontaktas via Samordningsgruppen)

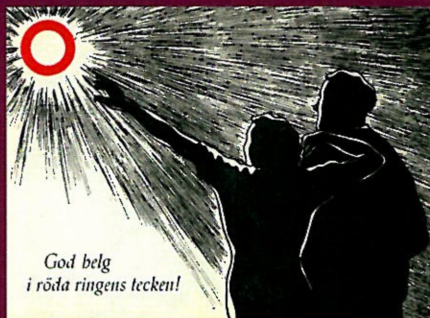
SUF-Vänersborg
sufvbg@hotmail.com
(Kontaktas via Samordningsgruppen)

SUF-Växjö
suf.vaxjo@revolt.st(kontaktas via Samordningsgruppen)

ÖSUK
(Örebro syndikalistiska ungdomsklubb)
c/o Örebro LS
Engelbrektgatan 35
702 13 Örebro
Tfn: 019-10 60 65
orebro_suk@hotmail.com

SUF-Östersund
suf_osd@yeayea.com
(Kontaktas annars via Samordningsgruppen)

Prenumerera! 5 nummer för 80 kr.

Sätt in pengarna på PG 64 99 67-7 eller skicka in talongen här bredvid.

- [ ] Jag vill prenumerera (5 nr för 80 kr).
- [ ] Jag vill stödprenumerera (5 nr 150 kr).
- [ ] Min nya prenumeration ska börja med nummer ____
- [ ] Jag vill beställa följande gamla nr ________ för 15 kr styck, inklusive porto.
- [ ] Jag vill ha information om SUF.

Namn: ________

C/O: ________

Gatuadress: ________

Postortsadress: ________

Telefon: ________

Publikation i DA nr 33–34

PLATS FÖR PORTO

Direkt aktion
Box 6507
113 83
Stockholm

Ändringar av klubbadresser skickas till suf.sog@swipnet.se